VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

MOŽNOSTI ZAVEDENÍ ROVNÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE

POSSIBILITIES OF FLAT TAX IMPLEMENTATION IN THE CZECH REPUBLIC

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE KATEŘINA HORÁKOVÁ
AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA
SUPERVISOR

BRNO 2008

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta podnikatelská

Akademický rok: 2007/08
Ústav financí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Horáková Kateřina

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Možnosti zavedení rovné daně v České republice

v anglickém jazyce:

Possibilities of flat tax implementation in the Czech republic

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Teoretická východiska
Analýza současného stavu
Praktické návrhy
Závěr
Přílohy

Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití této práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Seznam odborné literatury:

MACH, P., TLUSTÝ, V. Rovná daň: sborník textů. 1. Vyd. Praha:CEP, 2001. 89 s. ISBN 80-902795-4-6.
MANKIW, N.G. Zásady ekonomie. Praha: GRADA Publishing, 1999. 767 s. ISBN 80-7169-891-1.
RABUSHKA, Alvin. Rovná daň. In Rovná daň. 2001. ISBN 80-902795-4-6.
KAŠPAROVÁ, J., JELÍNEK, M. Jak dopadne modrá šance ODS na českého zaměstnance. 1. Vyd. Praha : Sondy, 2005. 87 s. Pohledy : studie - analýzy - prognózy. ISBN 80-86846-08-3.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2007/08.

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ Fakulta podnikatelská

L.S.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. Ing. Miloš Koch, CSc.
Děkan fakulty

V Brně, dne 26.3.2008

Abstrakt

Cílem práce je analyzovat možnosti zavedení rovné daně v České republice a její vliv na státní rozpočet. Na základě zkušeností ze zahraničí se pak pokusit vyvodit jaký vliv může mít rovná daň na státní rozpočet. Po porovnání s přínosem pro státní rozpočet zvolit optimální výši daně, která bude dostatečná pro státní výdaje a zároveň zatíží co nejméně daňové poplatníky.

Klíčová slova

daně, rovná daň, daňová sazba,daňový systém, daň z příjmu fyzických osob, progresivní zdanění, reforma, daňová teorie, daňová historie

Abstract

Target of the bachelor's thesis is to analyse possibilities of flat tax implementation in the Czech republic and its effects on the state budget. At the basement of foreign experience I try to predict the effect on the state budget. After comparison with income of state budget I choose one optimal rate of tax, which should be sufficient for covering state costs and at the same time it will charge taxpayers the least.

Key words

taxes, flat tax, tax rate, tax system, personal income tax , progressive taxation, reform, tax theory , tax history

Bibliografická citace VŠKP dle ČSN ISO 690:

HORÁKOVÁ, K. *Možnosti zavedení rovné daně v České republice.* Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2008. 70 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 26.5. 2008

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu JUDr. Ing. Janu Kopřivovi za vedení, jeho ochotu, cenné rady, připomínky a konzultace.

OBSAH:

1 Úvod ... 8
2 Teoretická východiska ... 10
2.1 Veřejné finance ... 10
2.1.1 Principy veřejných financí ... 11
2.1.2 Funkce daní ... 11
2.2 Třídění daní ... 13
2.3 Daňové principy ... 15
2.3.1 Spravedlnost daní ... 16
2.3.2 Efektivnost daní ... 18
2.4 Geneze daňových systémů ... 21
2.4.1 Daně ve světě ... 21
2.4.2 Vývoj daní na území dnešní České republiky ... 26
3 Analýza současného stavu ... 31
3.1 Rovná daň ... 31
3.1.1 Proč zavést rovnou daň ... 31
3.1.2 Argumenty pro a proti rovné dani ... 33
3.1.3 Argumenty PRO ... 35
3.1.4 Argumenty PROTI ... 35
3.1.5 Koncept rovné daně podle Alvina Rabuschky a Roberta E. Halla ... 37
3.2 Ekonomický vývoj zemí s rovnou daní ... 38
3.2.1 Estonsko ... 38
3.2.2 Irsko ... 40
3.2.3 Slovensko ... 41
3.2.4 Závěr ekonomické analýzy ... 43
4 Praktické návrhy ... 44
4.1 Rovná daň v České republice ... 44
4.1.1 Výpočty ... 44
4.1.2 Rovná sazba daně od 1.1.2008 ... 51
4.1.3 Návrhy ... 53
5 Závěr ... 58
6 Použitá literatura ... 60

6.1 Knihy: 60
6.2 Časopisy: 61
6.3 Internetové stránky: 61
7 Přílohy 63
7.1 Tabulka 63
7.2 Tabulka 65
7.3 Tabulka 67
7.4 Tabulka 69

1 Úvod

Daně jsou velmi důležitým nástrojem vlády. Vláda je používá jako nástroj pro řízení ekonomiky a mají velmi důležitou redistribuční funkci. Jsou důležitým zdrojem příjmů státního rozpočtu.

Daně jsou vždy i politickým tématem. Pravice se snaží o nižší daně a o rovnou daň. Levice se snaží zachovat progresi a zdanit, co nejvíce bohaté.

Autor si vybral rovnou daň jako téma své bakalářské práce, protože se o ní hodně mluví. Proto začal číst články o rovné dani a rozhodl se jí věnovat i ve své bakalářské práci. Spojit v bakalářské práci oblast daní, které se chce věnovat, s tématem, které ho zajímá, se zdálo ideální. Chtěl vědět, co se stane pokud bude zavedena, zda je špatná nebo dobrá, proč má vášnivé odpůrce i příznivce.

Proto se budu zabývat jak teoretickým modelem, tak skutečnými formami rovné daně, které ve světě existují. Vysvětlím princip rovné daně, jak jí zamýšleli její tvůrci, a uvedu příklady z praktické aplikace v několika evropských zemí.

Ve své práci se budu zabývat ekonomickým vývojem zemí, které tyto daně zavedly.

V další části své práce se budu zabývat vlivem rovné daně na státní rozpočet a také na jednotlivé poplatníky. Na údajích za rok 2005 a 2006 budu porovnávat výhody mých návrhů a rovné daně v podobě, v jaké jí schválila vláda. U každé z variant se zaměřím na státní rozpočet a zvláště pak na poplatníka. Varianty porovnám také s ostatními návrhy. Samozřejmostí je porovnání s progresivní daní v podobě, v jaké platila až do 31.12.2007.

Přečetla jsem mnoho materiálů a také zjistila, že neinformovanost nebo dezinformovanost o rovné dani je vysoká. Proto se pokusím ve své práci ukázat nejen pro odborníky, co rovná daň znamená pro občany této republiky.

Má hypotéza je, že rovná daň přispívá k růstu ekonomiky. Další hypotézou je, že daň z příjmu fyzických osob platná od 1.1.2008 nezatížila občany více než předchozí progresivní zdanění.

2 Teoretická východiska

2.1 Veřejné finance

Veřejné finance jsou zdrojem pro stát, z nějž financuje služby pro občany, které zajišťuje. Čím více věcí má na starosti stát, tím větší musí být objem veřejných financí. A tím více musí stát vybrat na daních. V moderní době stát zajišťuje velké množství veřejných statků- školství, zdravotnictví, stavbu silnic, hromadnou dopravu, kulturu, obranu atd.

Veřejné finance jsou příjmy veřejných rozpočtů (obcí, krajů, státu). Tyto příjmy plynou ze třech zdrojů:

- **Daně**
- **Poplatky**
- **Půjčky**

„Daň definujeme jako povinnou, nenávratnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomickému subjektu.“[1] Tyto prostředky vláda nemusí později vracet.

„Poplatek je peněžním ekvivalentem za služby poskytované veřejným sektorem. Jako takový je účelový, dobrovolný, nepravidelný a nenávratný.“[2]
Jasná hranice mezi daní a poplatkem v praxi není. Některé „poplatky“ například za psa nebo za popelnici mají charakter spíše daňový. Návratnost poplatku by se dala vnímat ve formě služby veřejného sektoru, kterou za tento poplatek obdrží nebo využije.

„Půjčka je úvěrový příjem veřejného rozpočtu. Je to tedy návratná, nepovinná a nepravidelná platba účelového nebo neúčelového charakteru-podle toho, zda ji vláda

---

[1] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací.* . 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

[2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 1. vyd. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. 225 s. ISBN 80-902752-2-2.

přijala s úmyslem financovat určitý projekt, nebo zda jejím cílem je vyrovnat deficit státního rozpočtu.“ [3]

Veřejné půjčky se realizují především upsáním dluhopisů.

2.1.1 Principy veřejných financí

Veřejné finance jsou založeny na třech principech:

- **Nenávratnost** – zaplacením daní nevzniká nárok na žádnou službu, na její proplacení či vrácení například v případě nespokojenosti. Jistá návratnost tu je ale ve formě nepřímé - veřejné osvětlení, policie, škola atd.
- **Neúčelovost -** není znám účel platby (existují výjimky například daň silniční, jejíž výnosy jdou do silničního fondu).
- **Neekvivalence** – To, do jaké míry čerpáte veřejné statky a kolik jste zaplatili na dani, je na sobě navzájem nezávislé. Změřit, kolik veřejného osvětlení spotřeboval jeden občan a kolik druhý, je navíc nereálné. Čerpání většiny veřejných statků nelze změřit.
- **Nedobrovolnost** - povinnost platit daně je dána zákonem a jsou zde vyjmenovány i způsoby vymáhání této povinnosti.

Tyto principy se liší od principů daňových.

2.1.2 Funkce daní

Veřejné finance mají také své **funkce** při spravování státu a tyto funkce jsou shodné s **funkcemi daní**:

- **Alokační funkce** - stát rozhoduje o optimální investici do veřejného sektoru. Na jedné straně potřebuje peníze, aby mohl regulovat ekonomiku. Na druhé straně bývají náklady státu často vyšší než by měla ve stejné sféře soukromá firma. Stát nebývá vystaven konkurenci, která by jej nutila stlačit náklady na nejnižší nebo nejefektivnější úroveň.

---

[3] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 1. vyd. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. 225 s. ISBN 80-902752-2-2.

- **Redistribuční funkce -** stát přerozděluje důchody od bohatých k chudým, aby zmírnil nerovnosti (například „milionářská daň“ a sociální dávky). Bez redistribuce by se bohatství hromadilo v rukách bohatých a průměrná životní úroveň by byla nižší

- **Stabilizační funkce** – zmírňuje důsledky hospodářského cyklu (nezaměstnanost, inflace atd.) Stát využívá své výdaje a příjmy k dosažení makroekonomické stability.

- **Fiskální funkce** - tedy příliv peněz do veřejných rozpočtů. Je důvodem vzniku daní a jejich úplně základní a tedy nejdůležitější funkcí. Důvody pro existenci této funkce (a tedy daní samotných) je souhrnem důvodů předchozích funkcí.

2.2 Třídění daní

Je několik hledisek, z kterých lze daně třídit. Já zde uvedu jen několik vybraných, podle mého názoru nejběžnějších.

Nejčastěji používané je podle vazby na důchod poplatníka:

- **Přímé daně -** odváděny okamžitě z jeho důchodu nebo majetku, které jsou zároveň základem daně. Jsou nepřenositelné, adresné a přihlíží k majetkové či důchodové situaci poplatníka.

- **Nepřímé daně –** ten, kdo daň odvádí , ji neplatí z vlastních příjmů, ale přenáší jí. Tyto daně jsou pro všechny stejné, jsou zahrnuty v ceně zboží nebo služeb. Jsou to neadresné daně-jejich výši si většinou neuvědomujeme, protože je vnímáme už v rámci ceny.

Rozdíl mezi přímou a nepřímou daní můžeme vidět i v terminologii. U daní přímých existuje pouze poplatník (ten, kdo daň platí, a zároveň ten, na jehož důchod má daň vliv). Daně nepřímé rozlišují poplatníka (na něho daň dopadá) a plátce (ten daň odvede správci daně).

Podle objektu na něž jsou uloženy:

- **Důchodové** - daň důchodová je daň z příjmů (důchodu) poplatníka v peněžní (mzda, plat, dividenda, úrok,renta) i nepeněžní formě (služební auto, zvýhodněná cena při nákupu apod.).
- **Z majetku** - z movitého i nemovitého majetku především jeho nabytí a vlastnictví.
- **Ze spotřeby** - bývají uvaleny na všechno zboží nebo jen na některé - např. výrobky, které škodí životnímu prostředí nebo zdraví člověka.

- **Z výnosů - „**jejich výše je většinou odhadována podle vnějších reálných znaků výdělečné činnosti (počet zaměstnanců, druh podnikání, velikost budov…)“[4]
- **Z hlavy -** platí se z titulu existence, např. při dosažení určitého věku.
- **Z obratu**
- **Z obchodních operací atd.**

Podle subjektu daně (tedy osoby - fyzické i právnické, které jsou nuceny platit daně.):

- **Jednotlivec** – individuální fyzická osoba.
- **Domácnost** - zdaňována je celá rodina, daňová povinnost náleží hlavě rodiny.
- **Manželé** - v případě společného zdanění manželů.
- **Jednotlivci v domácnosti** - souhrn všech příjmů domácnosti vydělený počtem osob v domácnosti nebo jiným kritériem.
- **Firma** - organizace, právnická osoba.

Podle vztahu k platební schopnosti:

- **Osobní** - akceptují platební schopnost poplatníka, tedy daně důchodové.
- **„In rem“ -** bez ohledu na platební schopnost poplatníka například daň spotřební nebo z přidané hodnoty.

Podle okruhu platnosti[5]:

- **Ústřední -** u federálních států jsou to daně na úrovni celé federace. U států unitárních (např. Česká republika) jsou to daně na úrovni státu.
- **Střední** - u federálních států jsou tyto daně vybírané na území států, kantonů, atd. (proto se v USA mohou lišit daně v jednotlivých státech).
- **Nejnižší** - jsou daně místní, vybírané obcemi. Dnes existuje v České republice asi jediná taková daň - daň z nemovitosti.
- **Nadnárodní** - na této úrovni se daně nevybírají často ani příliš dlouho. Jedná se například o daně placené členskými zeměmi Evropské unie do jejího rozpočtu.

---

[4] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací.* . 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

[5] SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Bakalářské minimum z daní*. Praha : Trizonia, 1994. 293 s. Příručky praktických podnikatelů. ISBN 80-85573-24-5.

Další členění je nejčastěji diskutováno s ohledem na spravedlnost zdanění, kterou se budu ve své práci ještě podrobněji zabývat.

Podle stupně progrese:

- **Proporcionální** - procento daně je stejné pro všechny. Poměr daň/důchod je konstantní.
- **Progresivní** - čím vyšší důchod tím vyšší sazbu daně platí poplatník. Poměr daň/důchod je rostoucí funkce.
- **Regresivní** - s růstem důchodu míra zdanění klesá. Poměr daň/důchod je funkce klesající.

„Třídění daní podle způsobu jejich úhrady je třídění užívané v praxi často:

- **Daně vybírané srážkou u zdroje příjmu**- používá se v případě, že poplatník není shodný s plátcem daně. Jedná se většinou o případy, kdy je možno tímto způsobem daň vybrat s menšími administrativními náklady a za minimálních možných daňových úniků
- **Daně vybírané na základě daňového přiznání** - poplatník si je sám spočítá a nese zodpovědnost za správnost údajů, ale i včasné uhrazení. To si často vyžádá další náklady ať přímé či nepřímé.“[6]

2.3 Daňové principy

Daňové principy se stejně jako daně samotné vyvíjely. Dnes si již nedovedeme v praxi představit daň z hlavy, komínu nebo délky opasku. Přesto tyto daně v historii existovaly. Některé z nich byly pouze snahou získat peníze, ale jiné měly i svůj logický původ (např. daň z délky opasku). Daňové principy by měly existenci nesmyslných daní vyloučit.

---

[6] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací.* . 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

Požadavky vyjádřené Adamem Smithem se do dnešní doby příliš nezměnily. Adam Smith měl pět kritérií pro „dobré daně“:

- **Spravedlnost** - tento princip má zajistit redistribuční funkce daní.

- **Právní průhlednost** - Daně jsou vybírány na základě zákona, který by měl být jednoduchý a srozumitelný. Běžný občan by měl vědět z čeho, kdy a jak má platit daň. V moderních státech dnes už finanční úředníci jsou ochotni poradit a ne pouze trestat.[7]

- **Efektivnost** – vliv daní na změny v chování ekonomických subjektů, na efektivní fungování trhu. Daň již svou existencí narušuje rovnováhu trhu a ovlivňuje ekonomické subjekty. Snaha o efektivnost spočívá tedy především v omezení negativních důsledků, vybrat „nejlepší z možných“. A také aby občané platili minimum na výběr daně.

- **Pozitivní vlivy na ekonomické chování subjektů, resp.omezování negativních vlivů** - daně by neměly omezovat poptávku, měly by motivovat ke spoření, investicím a práci…

2.3.1 Spravedlnost daní

Tento princip je námětem velmi často diskutovaným zvláště v období daňových reforem.

Co je spravedlivé záleží na aktuální situaci i historickém vývoji nebo filozofickém názoru jednotlivých osob.

V současné době se uvádějí dvě zásady spravedlivého zdanění:

---

[7] SMITH, Adam. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Přeložili Vladimír Irgl, Alena Jindrová, Josef Pytelka a Sergej Tryml. 6. vyd. Praha : Státní nakladatelství politické literatury, n.p., 1950. 2 sv. (401, 572 s.).

Princip prospěchu - zaplacená daň by se měla rovnat prospěchu z užívání veřejných statků tj. princip globální ekvivalence. Problémem tohoto principu je, kdo kolik spotřebovává veřejných statků.

Princip platební schopnosti - obyvatelé by měli přispívat podle své skutečné platební schopnosti. Často je používán jako měřítko spravedlnosti daně. Uplatňování tohoto principu začíná už při výběru správného objektu daně - důchod, spotřeba (mohu si to dovolit zaplatit), bohatství (nemovitost) a jiné.
Dalším důležitým krokem je algoritmus, podle něhož je stanovena daň.

„Základní všeobecně přijímané koncepty, z nichž vychází daňová spravedlnost podle platební schopnosti, jsou koncepty spravedlnosti horizontální a vertikální. Oba tyto koncepty musí platit zároveň, jinak není dosaženo spravedlnosti“[8]

- **Horizontální spravedlnost** - Velmi laicky řečeno: pokud jsou na tom dva stejně, měli by platit stejnou daň. Problém může být, co *stejně* znamená - plat, životní úroveň,…

- **Vertikální spravedlnost** - a opět laicky: Kdo je na tom lépe, platí více. Ale tento princip sám neříká, zda zaplatí stejné procento, nebo vyšší procento ze svých příjmů, majetku apod. Často je tento princip vnímán politicky a sociálně - tedy progresivní zdanění. Ale ani rovná daň tomuto principu neodporuje. Názory na spravedlnost a případnou míru progrese se velmi liší i mezi ekonomy a politiky.

V praxi není vůbec snadné nastavit zdanění „spravedlivě“, protože se vždy najde někdo, kdo tuto skutečnost zpochybní. Záleží na každém, jaké je jeho individuální cítění spravedlnosti.

---

[8] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 1. vyd. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. 225 s. ISBN 80-902752-2-2.

Otázka spravedlnosti se velmi často diskutuje v souvislosti právě s rovnou daní, proto se argumenty o (ne)spravedlnosti rovné daně budu zaobírat později.

2.3.2 Efektivnost daní

Efektivnost je požadavek, aby poplatníci na jednu vybranou korunu daní zaplatili, co nejméně za její výběr.

Nejefektivnější daň by byla daň paušální. Všichni bez ohledu na svůj příjem či majetek by platili stejně. Bylo by to administrativně nenáročné zkontrolovat pouze přijaté platby a případné vymáhání by bylo velmi jednoduché, nehrozí žádné obcházení zákonů. Takováto daň ale odporuje principu spravedlnosti. Bohužel co bývá efektivní není spravedlivé a naopak.

Proto státy musí vždy hledat rovnováhu mezi výší daní a výdaji na jejich vybrání. Najít střední cestu bývá velmi složité a ne vždy úspěšné.

Při posuzování efektivnosti daní jsou důležité náklady (měřené různě).
Dělíme je na administrativní náklady a nadměrné daňové břemeno (tzv. ztráta mrtvé váhy).

Schéma nákladů daňového řízení

2.3.2.1 Přímé administrativní náklady

Přímé administrativní náklady vytváří a nese veřejný sektor. Jsou to veškeré náklady na vybrání (například i soudní výlohy spojené s daněmi) a správu daní - evidenci a kontrolu. Tyto náklady ale nejsou podstatné, protože tvoří asi 1 % z vybraných financí.[9]

Čím složitější daně, tím větší náklady. Toto je jednoduchá úměra, která odráží nutnost pečlivějších kontrol, vyškolených zaměstnanců a propracovanou metodiku kontrol. Problém je určit kolik úředníků je dost a kolik už moc.
Stát má výhodu úspor z rozsahu. Některé činnosti prováděné centrálně finančními úřady jsou jistě efektivnější, než, pokud by je prováděli jednotliví poplatníci sami.

2.3.2.2 Nepřímé administrativní náklady

Nepřímé administrativní náklady zatíží soukromé subjekty. Tyto náklady by si jistě dovedl každý představit sám - vedení účetnictví (daňové evidence), právníci, daňoví poradci, vyplnění daňového přiznání apod. Náklady nejsou jen peněžní ale například časové nebo náklady obětované příležitosti (kolik by poplatník vydělal během doby strávené vyplňováním přiznání.)

Nepřímé administrativní náklady se těžko vyčíslují, protože nejsou nikde evidovány. Zatímco stát zpracovává statistiky, kolik ho výběr daní stojí, občané si podobné statistiky nevedou a navíc není vždy jednoduché je vyčíslit (např. jakou cenu má čas, který poplatníci stráví vyplněním přiznání). Snaha minimalizovat svou daňovou povinnost může být velmi časově i finančně náročná. V USA odhadli, že nepřímé administrativní náklady tvoří asi 7 % výnosu daně důchodové.[9]

Samozřejmě, že čím je daň složitější, tím více času nebo peněz musí poplatník vydat na vyplnění daňového přiznání. V případě velkého počtu výjimek, sazeb a úlev svěří své

---

[9] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 1. vyd. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. 225 s. ISBN 80-902752-2-2.

přiznání raději specialistovi, což může znamenat značné výdaje. Protože nikdo tyto náklady neeviduje a jsou pouze odhadovány, dochází někdy k jejich podceňování.

Nepřímé náklady mají regresní průběh. Na vyplnění přiznání musí vynaložit malý živnostník relativně více prostředků než velká firma. Absolutně sice může firma vynaložit více, ale v porovnání s jejím ziskem či obratem se jedná o menší procento než u živnostníka. Proto existuje možnost vypočítat výdaje procentem z příjmu nebo paušálem.

2.3.2.3 Nadměrné daňové břemeno

Jedná se o skrytý dopad daní, které narušují efektivnost ekonomiky. Vzniká jako důsledek zavedení téměř jakékoliv daně.

Daň ovlivňuje cenu, výnos i užitek z čehokoliv, na co byla uvalena. Spotřební daň ovlivňuje spotřebu - snižuje poptávku, výnos apod. - daň z příjmu zase snižuje motivaci pracovat, čistou mzdu. Nastává tedy distorze -narušení ekonomických procesů a rozhodování ekonomických subjektů změnou daňového systému

Lidé se přirozeně snaží vyhnout daním, resp. zdaněnému zboží, a tak dochází k substituci, pokud to jde. Lze se tak vyhnout dani samotné, ale přesto vám způsobila újmu - změna zvyků, odpírání, stěhování apod. Pokud ztráta způsobená daní a chováním, které ovlivnila, nepřinesla nic ani státu ani občanům, jedná se o absolutní ztrátu tedy ztrátu mrtvé váhy nebo také nadměrné daňové břemeno.

Při posouzení efektivnosti se musí brát v úvahu dva efekty, které daně způsobují:

- **Důchodový** - daň snižuje disponibilní důchod obyvatel. Důsledkem je snížení reálného příjmu a odvedení jeho části státu.

- **Substituční -** Daně mění cenu statků. Občané nahrazují výrobek, který je v důsledku zdanění dražší, substitutem díky jinému nebo žádnému zdanění

levnějším. V některých případech si takové statky odepře úplně. (Toto platí pro všechny daně kromě daní paušálních). Čím vyšší je sazba daně, tím spíše má poplatník sklon k substituci. Netýká se to jen zboží ale i práce. Občan se může vzdát vyššího platu ve prospěch volného času, pokud zdanění bude příliš vysoké.

2.4 Geneze daňových systémů

Daně se v průběhu staletí vyvíjely z náhodných naturálních plateb až po dnešní pravidelné finanční platby. Přesto většina dnešních daní má počátek někde v minulosti. Vyvinuly se většinou z daní našich předků a byly pouze přizpůsobeny naší době a principům.

2.4.1 Daně ve světě

2.4.1.1 Daně ve starověku

„V otrokářské společnosti jsou příjmy panovníkovy pokladny, které mají charakter daní, pouze jejím příležitostným zdrojem.“ [10] Kořisti z války a válečná tažení byla hlavním zdrojem financí, který zajistil státu většinou dostatečný příjem. Daně se vybíraly v naturáliích a velmi nepravidelně.

Většina funkcí ve státní správě byla čestných a nepobíral se za ně plat. A to je důvodem malé finanční náročnosti antického státu.
Stát utrácel především za vojsko, stavebnictví a správu. Hlavním zdrojem financování těchto položek byla královská pokladnice, nebo příjmy z pronájmů královského majetku (mosty, cesty…) Později král získával peníze i z tzv. *tributů*, jednorázových dávek z pozemků, hlavy nebo cla.

---

10 ŠIROKÝ, Jan. Daňové teorie s praktickou aplikací. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

Ve starém Egyptě byly daně pouze v podobě naturálií. Odváděly se z části výtěžků pozemků nebo živnostenských výrobků. Panovník právo vybírat daně uplatňoval na základě absolutního vlastnického práva panovníka.

Ve starém Řecku se daně platily dobrovolně a jednalo se o akt občanské uvědomělosti. Pokud se vyskytly jiné daně, byly svěřeny daňovému pachtýři. Pachtýř většinou část daně zaplatil dopředu. Později se významnou stala „pozemková“ daň (Ta se již vybírala každoročně a činila až 20 % z výnosů pozemků). Důležitou součástí příjmů se staly poplatky např. poplatek za možnost držet otroka nebo za jeho propuštění, za narození syna, poplatek domovní, poplatek z držení dobytka atd.

Řím měl vlastnické právo na všechen majetek obyvatel podrobených zemí a samozřejmě také válečnou kořist. Někdy stát majetek vlastníku ponechal výměnou za povinnost odvádět naturální dávky, někdy si majetek vzal a přiděloval ho římským občanům. V případě, že ani tyto příjmy nestačily byl vyhlášen jednorázový tribut povinný pro obyvatele dobytých území. Římští občané museli tento tribut sice platit také, ale někdy byl považován za půjčku, která se později vracela.

Celkově ve starověku se daně odváděly nepravidelně a mnohdy dobrovolně.

2.4.1.2 Období feudalismu

Panovník potřebuje financovat především svůj dvůr. Daně hrají pouze podpůrnou roli ve financování státu. Vybírají se hlavně při válečných taženích a ochraně území. Později vznikají nové daně, začínají mít peněžní charakter. Daně ale neplatí všichni (učení o „trojím lidu“) a jejich výnos se dělí mezi panovníka a šlechtu. Nepřímé daně patří králi a přímé šlechtě.

„Mezi „prvé“ daně je možné zařadit následující čtyři druhy odvodů:

Domény - odvody z výnosů z panovníkova majetku, tj. z hospodaření na jeho zemědělských a lesních pozemcích, v naprosté většině případů mají naturální povahu.

Regály - poplatky za propůjčení práv, která patří výlučně panovníkovi. Jedná se zejména o právo těžby, lovu nebo vaření piva, později k nim přibývá právo razit mince. Na základě těchto práv vzniká regál horní, regál solní, regál celní (ten v mnohých případech představuje až čtvrtinu celkových příjmů, přičemž kromě dovozního cla se vybírá i clo vývozní nebo průvozní) a regál mincovní. Uplatňován je rovněž regál soudní a do státní pokladny proudí i příjmy z poplatků za soudní úkony.“[11]

Ve 12.století ještě přibývá:

Kontribuce - předchůdkyně přímých daní. Platí se z hlavy, majetku, i výnosů. Vybíraly se mimořádně, pokud bylo potřeba. Zvláštní byl způsob jejich vybírání. Panovník nejdříve určil kolik je potřeba vybrat a tuto částku rozdělil na města, panství nebo léna. Ty je pak rozdělily na obyvatele nebo skupiny poplatníků.

Akcízy - první nepřímé daně. Jsou novou variantou regálů. Tržní regál se mění na poplatek ze zboží prodávaného na tržišti nebo na cestách k němu. Akcízy mají v podstatě dvě podoby. Akcíz jako daň z oběhu zboží vystupuje ve funkci spotřební daně a postihuje jednotlivé druhy komodit v oběhu, jeho výše se řídí množstvím nebo stanovenou užitnou hodnotou (tj. spotřební daně z nápojů, dobytka sukna, soli,vlny, mýdla vína, piva, svíček apod.) podstatou akcízy ve formě obchodní daně je zaplacení poplatků z právního převodu zboží podle jeho ceny.Při vícenásobném prodeji může být jedno zboží podrobeno dani opakovaně.

Vznikla profese daňového pachtýře. Pachtýř získá za úplatu od panovníka povolení k výběru daní. Toto povolení může být omezeno na jednu daň -daňový pacht- nebo se vztahuje na všechny daně - generální pacht. Ve většině zemí byl jediným příjmem

---

[11] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací.* . 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

daňového pachtýře výběr daní a proto se pachtýři snažili „nedoplatky a daňové úniky“ minimalizovat.

2.4.1.3 Období liberalismu (nástup kapitalismu)

Základní myšlenkou liberalismu byla snaha minimalizovat zásahy do ekonomiky (tedy nízké zdanění). Zároveň v tuto dobu roste úloha státu. Stát se stará o více oblastí (školství, zdravotnictví), a proto potřebuje i více peněz a zvedá daňové zatížení.

Některé státy mají příjmy z kolonií. Daně se stávají povinné pro ekonomické subjekty, pravidelné, všeobecné a stávají se hlavním příjmem státní pokladny. „Z kontribucí a akcízů vznikají prvé ucelené soustavy daní přímých a nepřímých daní.“[12] Vznikly dva typy přímých daní výnosové (na základě výsledků výroby) a důchodové (na základě příjmů a platební schopnosti)

Následující vývoj je možno rozdělit dle teritoriálního uspořádání na dva směry:

1. V Anglosaské oblasti začíná být kladen důraz na důchodové daně. V samotné Anglii vzniká první důchodová daň v roce 1799, její výše je stanovena podle počtu dětí, druhu povolání poplatníka a jeho rodinného stavu. I nadále však zůstávají rozhodujícím výnosem státního rozpočtu cla a akcízy (např. v roce 1880, resp. v roce 1905 tvoří výnos z nepřímých daní 87 %, resp. 70 % celkových výnosů).

2. Na kontinentu, ve Francii, Německu či Rakousko-Uhersku, jsou nadále využívány především obchodové daně (jsou vyměřeny na základě obchodového listu a týkají se i dědictví), výnosové daně (jsou stanoveny podle počtu zaměstnanců nebo např. i podle počtu oken apod.), akcízy a clo.

---

[12] SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Bakalářské minimum z daní*. Praha : Trizonia, 1994. 293 s. Příručky praktických podnikatelů. ISBN 80-85573-24-5.

2.4.1.4 Daně na přelomu 19. a 20. století

V tomto období stát ručí za minimální úroveň vzdělání, ochrany zdraví a zabezpečuje přerozdělovací procesy. Výnosy stát používá i pro cíle své sociální politiky.

Jsou prováděny rozsáhlé daňové reformy, které mají za následek především tyto změny:
Daňový výnos je určován podle skutečného stavu, ne podle vnějších znaků (počtu oken, výměry pozemků.)“
Daň se vybírá na základě daňového přiznání nebo jiného dokumentu.
Cla bývají uvalena už jen na dovoz
Běžně se používá progresivní zdanění

S rostoucím počtem dělníků je potřeba větší progresivnost daní. To rozpoutá polemiku o přímých a nepřímých daní. Většina států vybírá více přímých daní. Spotřební daně už vybírají pouze u zboží jako alkohol, cigarety, cukr, čaj, kakao a petrolej (tedy zboží, které nepatří ke každodenním a zbytným věcem). Zároveň se objevují první kritici zdanění firem. Zaměstnancům je daň strhávána z platu, ale firmy jsou zdaněny na základě daňového přiznání, což v případě nedostatečné kontroly může vést k daňovým únikům.

2.4.1.5 Daně v období mezi světovými válkami

Je zvyšována daňová kvóta. Ve vyspělých státech dosahuje 30 % hrubého domácího produktu. Státy se snaží získat peníze na obnovu ekonomiky. Jsou znovu zaváděny akcízy i na zbytné zboží, objevují se „válečné daně“, které jsou stanoveny pro nejbohatší občany či „válečné přirážky“ ke stávajícím daňovým odvodům. Vysoké příjmy jsou intenzivně zdaňovány. S přípravou na další válku se zvyšují akcízy a objevují se přirážky na různé daně. „Přímé daně jsou v tomto období již stanoveny jako osobní či firemní důchodové daně.

2.4.1.6 Daně po druhé světové válce

40. - 60. léta- hlavní je stabilizační role daní, roste daňové zatížení (v některých státech jsou nejvyšší mezní progresivní sazby až 90 %). Celková daňová kvóta je v mnoha zemích vyšší než 50 % hrubého domácího produktu.

70. - 80. léta- prosazuje se politika stimulace nabídky. Projevuje se snižováním daní, mezních sazeb a celkového daňového zatížení. Zvětšuje se příjem z nepřímých daní. Zavádí se také daň z přidané hodnoty (nejprve ve státech Evropského hospodářského společenství)

Současnost - pokračuje trend zvyšování podílu nepřímých daní. Ve většině zemí firmy platí menší daně z příjmu než jednotlivci. Snaha o mezinárodní spolupráci v oblasti dané se prohlubuje (častým důvodem je praní „špinavých“ peněz a daňové úniky)

2.4.2 Vývoj daní na území dnešní České republiky

2.4.2.1 Do první světové války

„První zmínky o celním regálu v českých zemích pochází z desátého století, z období vlády knížete Václava.“Jednalo se o dobrovolné platby. Boleslav I. zavedl povinné daně v 10. století.Ve 12. století byly zavedeny první majetkové i výnosové daně. Ale platí učení „o trojím lidu“ a šlechta ani církev daně neplatí.

V roce 1517 stanovil stavovský sněm berním předpisem všeobecnou daň z majetku a daň z výnosu kapitálu. Tento berní předpis je náznakem první ucelené daňové soustavy.V roce 1522 byly už tři přímé daně (z majetku, z příjmu a z hlavy), dvě nepřímé daně (akcíz z piva a vína) a cla. Důležité je že dani podléhají i kláštery a duchovenstvo a obecní majetek měst královských, panských a rytířských.

V roce 1534 je zrušena daň přímá z majetku a místo ní se zavádí nepřímá daň z obchodu v zemi. Ta je placena z každého prodeje movitých statků v zemi, ale díky odporu obyvatel, na které tato daň dopadala, byla záhy zrušena.

Třicetiletá válka si vyžádala zavedení dalších daní, ale ukázaly se také problémy s jejich vybíráním a postihy za jejich neplacení. Byly zavedeny nepřímé daně na nápoje, ryby a dobytek všeho druhu určeného na porážku. Daně takto lze snadno vybírat a kontrolovat. Tento systém daní se stal trvalým a základním pro další vývoj. Přibývaly různé druhy daní (z komínu, ze snopu obilí, daň z hlavy..) až v roce 1625 dosáhla úroveň zdanění maxima a od té doby klesala.

V době Marie Terezie a Josefa II.(18. století) dochází k sjednocování rakousko-uherského daňového systému. Dochází také k sestavení prvního katastru a prvnímu sčítání lidu. S tím souvisí zavádění daní z půdy rozdělené na jednotky - usedlosti, dále podle rozlohy a jakosti. Josef II. odňal církvi a šlechtě právo neplatit daně.

Na počátku 19. století vznikla daň výdělková, byla reformována daň pozemková a zároveň s tím byl zřízen všeobecný stavební katastr, nově je zavedena daň domovní. S novou daní třídní je spojena daň osobní pro každého, kdo dosáhne 17 let.

V roce 1848 bylo zřízeno ministerstvo financí a o rok později byla provedena reforma daní.
Pod vedením významného národohospodáře *Böhm-Bawerka* byla provedena poslední úprava daňového systému v monarchii (1896).,…,spojil přímé daně v ucelenou soustavu daní výnosových, doplněných daní důchodovou. Z příjmů v podnikání zákon umožňoval odečíst výdaje na dosažení, udržení a zabezpečení těchto příjmů včetně úroků z dluhů. Sazba osobní daně byla progresivní od 0,6% do 5% ale až od určitévýše příjmu. Důležité zůstávají daně potravní (hlavně daň z cukru).

V období První světové války nedošlo k žádným významným změnám kromě zavedení válečné daně.

2.4.2.2 Období 1918-1938 a do roku 1945

Jako první vzniklo ministerstvo financí ČSR (1918). Bylo nutné především sjednotit systém daní celé země. Na Slovensku i v Podkarpatské Rusi byl jiný daňový systém.
Nově vzniklá republika převzala beze změny daňový systém Rakouska - Uherska,který byl upraven více než 500 zákony, patenty a dekrety.

Nepřímé daně prodělaly velký vývoj v letech 1920-1927. Reforma z roku 1927 byla pečlivě připravována. Například také zavedla shodu roku kalendářního s rokem berním. Stále ale ještě zůstávají regály, i když se změnily objekty, z kterých jsou vybírány (loterijní, poštovní atd.). Tato reforma byla již pouze doplňována např. branným příspěvkem v důsledku předválečného vývoje situace a hrozícího nebezpečí z Německa.

Obsazením Československa došlo k přerušení vývoje daňového práva. V průběhu druhé světové války nedošlo k výraznějším změnám.

2.4.2.3 Období 1945-1992

V roce 1946 byla uzákoněna dávka z majetku, aby se získaly zdroje na poválečnou obnovu.
Zásadní daňová reforma proběhla až po únoru 1948. Místo daně z obratu a všech spotřebních daní byla zavedena všeobecná daň a dále zemědělská daň. Daně na příjmy z pracovního poměru byly nižší než na příjmy z kapitálu.

V roce 1954 začala platit další reforma, která zavedla výrazné změny ve způsobu zdanění podniků. Daně placené podniky měly naplnit státní rozpočet a tak bylo jejich zatížení enormně vysoké. Navíc se odvíjelo od cenové politiky státu- sazby byly rozlišovány podle jednotlivých odvětví, druhů vlastnictví apod. „Státní hospodářské organizace s převážně průmyslovou nebo stavební činností, organizace zahraničního

obchodu, sdružení a tuzemské akciové společnosti podléhaly dani ze zisku ve výši 65%, kterou mohlo ministerstvo financí snížit až o polovinu.“ [13]
Podíl přímých daní obyvatelstva tvořil malý podíl daňového výnosu. Daň pro soukromé podnikání je neúměrně vysoká. Daň ze mzdy byla diferencována podle druhu příjmu, sociálních hledisek (věk, pohlaví, odbojářské činnosti…..)

Od roku 1972 zavedl stát vysokou lineární sazbu odvodů (75 %), která měla podniky nutit k lepšímu využití zdrojů vlastní finanční základny. Byly zavedeny výrobně hospodářské jednotky (VHJ) a zisky a ztráty se kompenzovaly v rámci jednotky. Stát tak pomáhal krýt ztráty podniků, ale měl možnost odčerpat prostředky dodatkovým odvodem, pokud se hospodářství odchýlilo od záměrů a plánů.

Po listopadu 1989 se rozhodlo, že současná soustava zůstane beze změny ale k 1.1.1993 se vytvoří zcela nová daňová soustava. Přesto došlo k několika úpravám daní ještě před rokem 1993. Například daň z obratu byla sjednocena do 4 pásem. Důvodem byla složitost daně, která v socialismu nahrazovala i dotace zápornými daněmi. Existovalo kolem 1000 různých položek daně z obratu od –291 % daně z obratu +83 % z obchodní ceny.

Stát také upravil daně z příjmu fyzických osob, aby podpořil rozvoj soukromého podnikání. Byla doplněna řadu úlev, výjimek, rychlé odepisování nákladů, možnost uplatnit výdaje procentem z příjmů apod..

„Daňová reforma v roce 1993 se týkala všech stávajících daní a představovala rozsáhlý zásah do ekonomiky. Jejím cílem bylo především:
Zjednodušení daňového systému, tedy i vyloučení alternativních daňových systémů pro jeden subjekt,

---

[13] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací.* . 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

Zprůhlednění daňové soustavy tak, aby se mohla stát kalkulovatelným prvkem minimálně ve střednědobém rozhodování politiků, ale i jednotlivců,
Zvýšení daňové spravedlnosti, zejména vytvoření stejných podmínek pro všechny daňové subjekty bez ohledu na právní formu organizace, resp. druh příjmů,
Respektování hranice daňové únosnosti a zachování podmínek pro zájem na dalším zvyšování příjmů,
Vytvoření základních podmínek pro začátek sjednocovacího procesu evropských daňových soustav i v České republice,
Zajištění dostatečných příjmů státního rozpočtu a dostatečné pružnosti daňové soustavy, aby byla schopna přizpůsobit se změnám v ekonomice.“[14]

Základní principy daňové soustavy se podařilo dodržet i když nesplnila úplně všechny body. V jen mírně upravované formě tato soustava existuje ještě dnes i když jednotlivé daňové zákony se dočkaly mnohdy i razantních změn.

---

[14] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací.* . 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

3 Analýza současného stavu

3.1 Rovná daň

Rovná daň daní všechny příjmy stejnou sazbou. Zavádí jednu sazbu stejnou pro daně fyzických a právnických osob a jednu sazbu DPH. Dále uvedené pozitiva rovné daně jsou součástí původní koncepce reformy daní v USA, kterou navrhli Hall a Rabuschka. Varianty, které se vyskytují v praxi v několika státech mohou mít i velmi odlišné podoby.

3.1.1 Proč zavést rovnou daň

V zákonu, který platil do konce roku 2007 bylo mnoho výjimek a odečitatelných položek. Příjmy se dělily do pěti skupin. Příjmy ze závislé činnosti (§6), z podnikání (§7), z kapitálového majetku (§8), z pronájmu (§9) a ostatní příjmy(§10). Každá z těchto pěti skupin má vlastní úpravy výjimek, procento z příjmu, které lze uplatnit jako výdaj a další věci. Ostatní příjmy jsou směsicí všeho, co se do předchozích skupin nevešlo, a tak je to velmi „pestrý“ paragraf. Dále pak máme §36 stanovující zvláštní sazby daně. V tomto paragrafu můžeme najít opět pestrou sbírku příjmů. Vezmeme-li v úvahu ještě §4, ve kterém je uvedeno několik desítek osvobození, začíná se výpočet daní zamotávat. Dále nesmíme zapomenout na odečitatelné položky a slevy na dani. Mluvíme- li o podnikatelích musíme vzít ještě v úvahu další dva §24 a §25. V nich jsou základní mantinely co lze dát do nákladů a co nelze.

Přehled počtu výjimek:

- Nezdanitelné části základu daně 16 položek
- Osvobození od daně 32 položek
- Zvláštní sazby daně 25 položek
- 5 položek o které se snižuje daň

Pokud vezmeme v úvahu úplně všechny tyto různé slevy, výjimky, osvobození a omezení vzniká pěkný zmatek, ve kterém se vyzná jen málo lidí, kteří se jím nezabývají nebo se na něj nespecializují.

3.1.1.1 Výhody rovné daně

Autor se pokusím i odpůrce přesvědčit, že rovná daň má, co nabídnout a je přínosná pro Českou republiku.

3.1.1.1.1 Jednotná sazba

Jednotná sazba znamená, že všichni platí stejný podíl ze svého příjmu do státní pokladny. Neodrazuje od práce, spoření a investic. Ať vyděláte ročně milion nebo sto tisíc pořád zaplatíte stejné procento. Je pochopitelné, že deset procent ze sta tisíc je menší částka než z milionu. A pro velmi nízké příjmy existuje nezdanitelné minimum, které se od příjmů odečítá a nedaní. Toto minimum usnadňuje přechod od progresivní k rovné dani a umožňuje lepší nastavení dopadu zavedení rovné daně. Právě díky kombinaci sazby a nezdanitelného minima na poplatníka lze daně upravovat a nastavit podle potřeb.

3.1.1.1.2 Zamezení dvojímu zdanění

Koncept rovné daně se snaží zamezit dvojímu zdanění v rámci jednoho státu. Velmi časté bývá dvojí zdanění dividend (podílu na zisku). Nejdříve podnik zdaní zisk a později ještě dividendy vyplácené z již zdaněného podnikového zisku. Rovná daň daní pouze jeden z těchto příjmů buď podnikový zisk a nebo vyplácené dividendy. Podobně jako úroky, které jsou odměnou za spoření, by neměly být zdaněny. Diskutabilní je zda danit nemovitosti vzhledem k pochybnostem o poměru výnosů a nákladů této daně a skutečnosti, že peníze, za které jsme nemovitost koupili, jsou zdaněné příjmovou daní. Stejná myšlenka se může rozvíjet u daně z převodu nemovitosti.

3.1.1.1.3 Jednoduchost rovné daně

V zemích, kde rovnou daň zavedly býval systém velmi nepřehledný. Mnoho výjimek, položek, osvobození a úlev činilo z daní džungli. K vyplnění přiznání byly potřeba rozsáhlé pokyny, které se odkazovaly opět na zákony, a tak byly pro běžného člověka

nepoužitelné. Několik příloh a rozdělování daní do kategorií, srážková daň a mnoho dalších činí z jednorázového úkonu vyplnění daňového přiznání činnost tak náročnou, že ji mnoho lidí raději přenechá odborníkovi.

Rovná daň vznikla ve Spojených státech Amerických, kde složitost tohoto systému byla a stále ještě je ohromující. Kladla si za úkol tyto složitosti odstranit, a tak všechny výjimky odstranila a ponechala pouze nezdanitelné minimum na poplatníka. Tím se usnadňuje jak vyplnění přiznání tak jeho kontrola

3.1.1.1.4 Jednoduché přiznání

Rovná daň se snaží omezit nepřímé administrativní náklady v podobě časové náročnosti pro poplatníka, daňových poradců apod. Proto je přiznání k dani velice jednoduché a vejde se na papír formátu A4. Je to z důvodu minimálního počtu údajů, které jsou potřeba. K vyplnění stačí osobní údaje jako jméno příjmení a identifikační číslo (v České republice rodné číslo), bydliště. Z údajů o příjmu se jedná o souhrn příjmů, odečitatelná položka na poplatníka (tedy nezdanitelné minimum) řádek, kde se tyto částky odečtou a řádek, kde se vynásobí tento rozdíl sazbou daně.

I zde existují v praxi odchylky jako například v Rusku, kde má toto přiznání 4 strany včetně kolonky pro podpis daňového poradce.

3.1.1.1.5 Jednoduchá kontrola

Právě díky velmi jednoduchému a přehlednému formuláři mohou i úředníci kontrolovat daleko více přiznání. Udělat chybu při výpočtu je takřka nemožné a tak by se mohli ve větší míře věnovat kontrole správnosti výše příjmů zejména u podnikatelů, čímž by se omezily úniky. Také sjednocením sazeb daní ze všech příjmů by se usnadnila kontrola.

3.1.2 Argumenty pro a proti rovné dani

Většina argumentů, které se týkají rovné daně jsou dvousečné. Dají se považovat za argument pro i proti. Mezi ty nejčastěji diskutované patří:

3.1.2.1 Spravedlnost rovné daně

Zde narazíme na základní problém, co je spravedlivější. Tato otázka nemůže být asi nikdy zodpovězena, a proto i debata o spravedlnosti rovné daně je nekonečná. Zastánci rovné daně tvrdí, že varianta, kdy všichni přispívají stejně dle svých možností, je spravedlivější. Naopak její odpůrci říkají, že rovná daň s jednou sazbou zatíží chudé a bohatým, kteří si mohou dovolit platit vysoké daně, daňovou povinnost sníží. Proto se zavádí nezdanitelné minimum, které by mělo chudší lidi ochránit.

Jak již bylo zmíněno argumentů, mají obě strany hodně a záleží spíše na sociálním cítění a filozofii jedince, zda je pro nebo proti. Ale každá daň, i rovná, by měla splňovat principy daní. A proto lze posoudit spravedlnost rovné daně na základě těchto zásad.

Horizontální spravedlnost (Kdo má vyšší příjem platí více): x % z 100 000 je jistě méně než x % z 1 000 000. Ať již dosadíme za x jakoukoliv sazbu, pořád toto pravidlo jistě platí. Daň progresivní tuto zásadu také plní, protože 10 % z 100 000 je určitě méně než 20 % z 1 000 000.

Vertikální spravedlnost (lidé se stejným příjmem platí stejně): x % ze stejné částky bude vždy stejné. Naopak zde je na tom rovná daň lépe než daň progresivní v podobě, v které u nás byla zavedena se spoustou odečitatelných položek. Pokud totiž někdo platil hypotéku a druhý ne i když měli stejný příjem, nesplňovaly podmínky vertikální spravedlnosti.

Zásada platební schopnosti zde také platí, protože se jedná o daň z příjmu a tento princip se odvíjí především od základu daně, který je v obou případech stejný.

Zásada prospěchu je prakticky nezměřitelná a tak ji pro posouzení spravedlnosti nebudu brát v úvahu.

Dle mého názoru a po srovnání s daňovou teorií je spravedlivější rovná daň.

3.1.3 Argumenty PRO

Především v důsledku zrušení výjimek se očekává nárůst příjmů státní pokladny. Skupiny lidí s nejvyššími příjmy mohou v množství výjimek schovat velkou část svých příjmů. Naopak lidé s příjmy nízkými těchto výhod využít nemohou.

V zemích, kde byla rovná daň zavedena, se zvedl příjem státních rozpočtů v důsledků většího výnosu daní i přes nižší sazbu. Dále rovná daň přináší oživení ekonomiky a v důsledku toho větší výnos daně z přidané hodnoty a vyšší hrubý domácí produkt. Nižší daň znamená vyšší čistý příjem bez zvyšování platů a nebo možnost platy snížit při zachování stejné čisté mzdy. A protože stát zaměstnává velké množství lidí (úředníci, učitelé, hasiči, policisté, vojáci, lékaři atd.) může to znamenat velkou úsporu peněz. Navíc potřeba finančních úředníků a celý proces výběru daně se zlevní a tak stát může také ušetřit.

3.1.4 Argumenty PROTI

První země, které rovnou daň zavedly jsou pobaltské státy. Jejich raketový hospodářský růst a zlepšení životní úrovně ale podle odpůrců není důsledkem zavedení rovné daně. Litva po zavedení rovné daně vybrala na daních nepopiratelně více než před reformou.

Odpůrci poukazují na to, že v Litvě, která jako první zavedla rovnou daň ve výši 33%, se sice zvýšila životní úroveň a snížila nezaměstnanost, ale tento pokles odpovídá růstu emigrace do západní Evropy a právě tyto příjmy zvedají životní úroveň a také výši vybraných daní. Příjmy emigrantů se sečetly s nízkými domácími příjmy a zvedly tak výnos osobních daní.

Litevské ministerstvo práce odhadlo, že na konci roku 2004 mohlo v zahraničí pracovat až 360 000 Litevců (plná desetina obyvatelstva). Nárůst bohatství se tak týká poměrně úzké skupiny obyvatel, což dokazuje i vývoj výše průměrné mzdy. Zvýšené příjmy rozpočtu nelze podložit ani růstem hrubého domácího produktu. Například v Rusku byl tento nárůst způsoben především růstem ceny ropy.

V Estonsku sice vzrostl celkový výběr daní, ale ukazuje se, že největší zásluhu na tom měla daň z přidané hodnoty. Což znamená, že Estonci (podobně jako Slováci) přeřadili

některé zboží a služby do vyšší sazby DPH. Důsledkem toho jsou vyšší sociální výdaje, protože poklesla reálná hodnota mezd. Nízké platy jsou sice chráněny nezdanitelným minimem před rovnou daní fyzických osob, ale DPH musí zaplatit stejné jako ostatní. Což vyvolává protesty občanů a projevilo se to i ve výsledcích vládních voleb na Slovensku. Pravicová koalice, která tyto nepopulární reformní kroky zavedla, prohrála volby. Nová vládní koalice vyhrála volby z velké část díky slibům zrušení nepopulárních reforem, které zatím nesplnila.

Je zřejmé, že všechny země po zavedení rovné daně začaly růst. Jejich ekonomické ukazatele se jen zlepšovaly a to ve všech oblastech (hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, průměrná mzda atd.). Ale může za tyto změny rovná daň nebo by nastaly i bez jejího zavedení? Byla rovná daň akcelerátorem pozitivního vývoje nebo neměla žádný vliv?

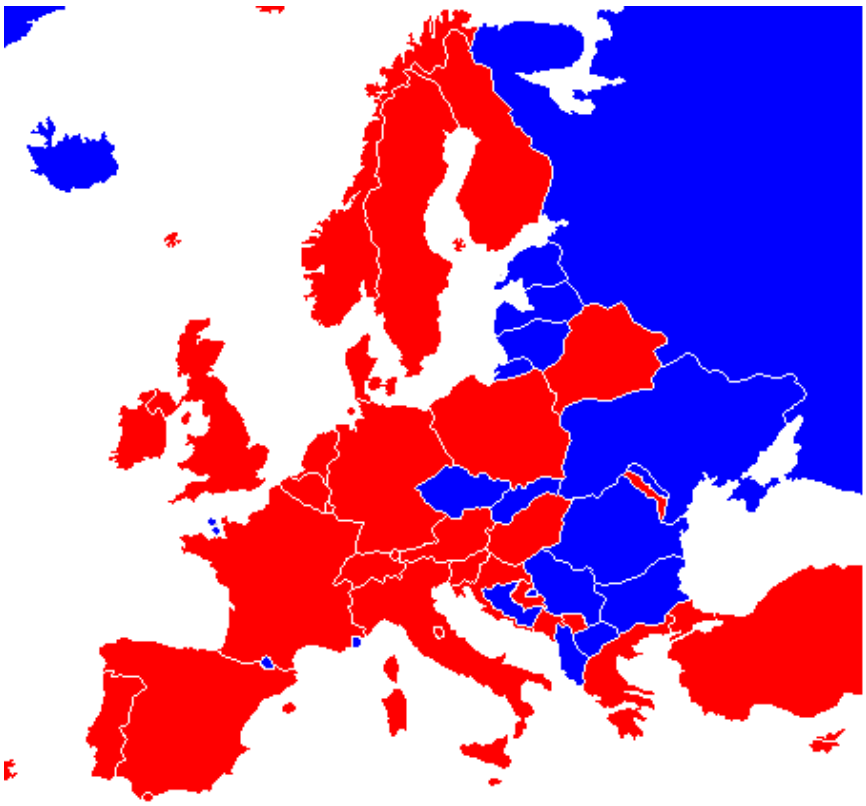

obrázek 1: Mapa Evropy-modré země mají rovnou sazbu daně z příjmu fyzických osob.[15]

[15] MACH, Petr. *Rovnou daň má už půlka Evropy* [online]. 30.8.2007 [cit. 2008-04-25]. Dostupný z WWW: <http://www.euportal.cz/PrintArticle/1784-rovnou-dan-ma-uz-pulka-evropy.aspx>.

3.1.5 Koncept rovné daně podle Alvina Rabuschky a Roberta E. Halla

„Daňové sazby patrně patří v každé ekonomice mezi nejvýznamnější faktory ovlivňující motivace. Vysoké daňové sazby odrazují od práce, úspor a investic tím, že vláda bere lidem rostoucí podíl jejich příjmů. Naproti tomu nízké daňové sazby povzbuzují k práci, úsporám a investicím, protože lidem nechávají větší část jejich výdělku.“[16]

Hlavním mottem rovné daně je jednoduchost a nízké daně.

Už Laffer tvrdil, že vysoké daně odrazují lidi od práce, snižují jejich motivaci, podporují šedou ekonomiku a daňové úniky.

Proto rovná daň pracuje s nízkou daní. Chce zavést stejnou sazbu pro právnické a fyzické osoby i DPH. Snaží se zabránit dvojímu zdanění a umožňuje investice odečíst celé v roce pořízení. Odpadají tím problémy s daňovými odpisy a především zařazení majetku do správné skupiny.

Pro fyzické osoby odpadá možnost různých výjimek, úlev a slev. Ruší také daňová pásma a zavádí daň na úrovni 15-20 % (záleží na státu jakou z těchto sazeb si zvolí). A Evropa se překvapivě liší ve volbě sazeb. Rusko zavedlo 13 % hned v prvním roce a Litva zase na úrovni 33 %.

Autoři této myšlenky jsou překvapeni, jak moc se tato myšlenka stává populární.
Hlavní výhoda je v okamžitém snížení všech nákladů na dodržování zákonů o dani z příjmu. Vysvětlení i formulář daně je velmi jednoduchý a vejdou se každý na jednu stranu formátu A4.

---

[16] RABUSCHKA, Alvin. Rovná daň. In *Rovná daň*. 1. vyd. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2001. s. 67-80.
ISBN 80-902795-4-6.

Odpůrcům rovné daně, především levici, vadí že všichni budou platit stejně (myšleno stejné procento svých příjmů) a tvrdí, že by bohatí měli platit více (myšleno větší procento ze svých příjmů).

Rovná daň je tradičně uplatňována daňovými ráji. Například ostrovy Jersey a Guernesey mají rovnou daň již od konce druhé světové války. Lze to vidět i na mapě států s rovnou sazbou daně.

3.2 Ekonomický vývoj zemí s rovnou daní

Všechny země začaly po zavedení rovné daně vzkvétat. Je zvláštní, že se zlepšovaly všechny ekonomické ukazatele. Jako by rovná daň byla lékem na všechny problémy (inflace, nezaměstnanost, růst HDP, rozpočtové deficity). Vlivů, které to mohli způsobit je daleko více a my nemůžeme jednoznačně říci, jakou měrou k tomu přispěla právě rovná daň.

3.2.1 Estonsko

Na Estonském příkladu je vidět nejednoznačnost odpovědi. Může za zlepšení radikální reforma v podobě rovné daně? Někteří tvrdí, že jednoznačně ano. Další spekulují, že Estonsko by rostlo i bez rovné daně a příčiny jsou jiné. Pokud ale lze soudit podle několika rozhovorů s Estonskými politiky, Estonci sami věří v „zázrak“ rovné daně.

Klesající nezaměstnanost i rostoucí průměrný plat lze vysvětlit emigrací mnoha Estonců do západní Evropy.

Hrubý domácí produkt má v průměru velmi vysoký reálný růst.

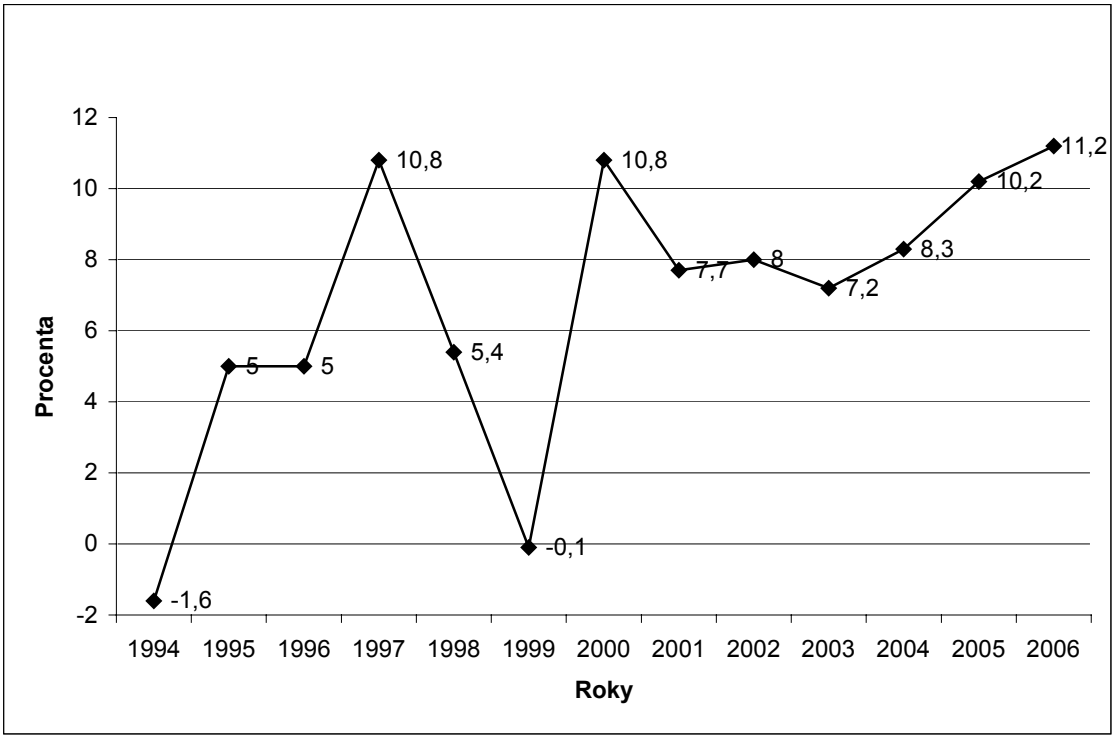

graf 1: graf 2: Růst reálného HDP Estonska. Pramen: Estonská národní banka [17]

Estonsko ekonomicky rostlo stabilně až do roku 1997. Tehdy vlivem krize v Rusku a finančními problémy v Asii došlo k propadu růstu HDP. Estonsko později omezilo své vazby na Rusko a zaměřilo se nově na Evropskou unii. Nyní obchoduje převážně s členy Evropské unie.[18] Po této stagnaci Estonský HDP rostl rychleji a brzy se objevoval opět kolem hodnot 10 % reálného růstu za rok.

Původní záměr byl porovnat Estonský vývoj s vývojem jiné země, která nemá rovnou daň. Pro tento účel autor chtěl vybrat podobně velkou zemi v Evropě, která nepatří mezi země Západní Evropy. Porovnávat vyspělý stát, který už nemá takovou možnost růstu ekonomiky, s rozvíjejícím se postkomunistickým státem by bylo jedině zavádějící. Všechny státy, které by připadaly v úvahu ale rovnou daň již zavedly. Pro srovnání tedy zbývají pouze země příliš velké a nebo příliš rozvinuté.

---

[17] Estonská *národní banka* [online]. c1995-2006 [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <http://www.bankofestonia.info/frontpage/en/>.

[18] *Hospodářský vývoj Estonska* [online]. c1996-2008 , 16.3.2005 [cit. 2008-05-05]. Dostupný z WWW: <http://exporter.ihned.cz/c4-10110660-15814230-r00000_d-hospodarsky-vyvoj-estonska>.

3.2.2 Irsko

Irsko zažilo hospodářský zázrak. Chudá země, která žila ve stínu Velké Británie se stala jejím konkurentem a v mnoha ohledech jí dokázala i předběhnout.

Musíme si však uvědomit, že na růst Irska měla vliv i velmi ojedinělá shoda okolností.

Irsko se začalo rozvíjet díky investicím od amerických firem, které chtěly založit v Evropě své pobočky. Anglicky mluvící, vzdělaní a na plat nenároční zaměstnanci spolu s daňovými výhodami, které Irsko nabídlo, byli velkým lákadlem. Nízká 12,5 % daň pro firmy (v některých případech je sice vyšší – 25 %, ale častěji je snižována na 10 %) se stala velkou konkurenční výhodou např. proti Velké Británii. Pro fyzické osoby zde platí stále progresivní sazba.

V tomto případě tedy rovná daň za růst může spíše zprostředkovaně, přes zahraniční investice, které proměnily Irsko v „evropské Silicon valley“.

Na grafu je vidět, že vývoj HDP je strmý, ale dynamika růstu klesá. Údaje jsou k dispozici pouze od roku 1996.

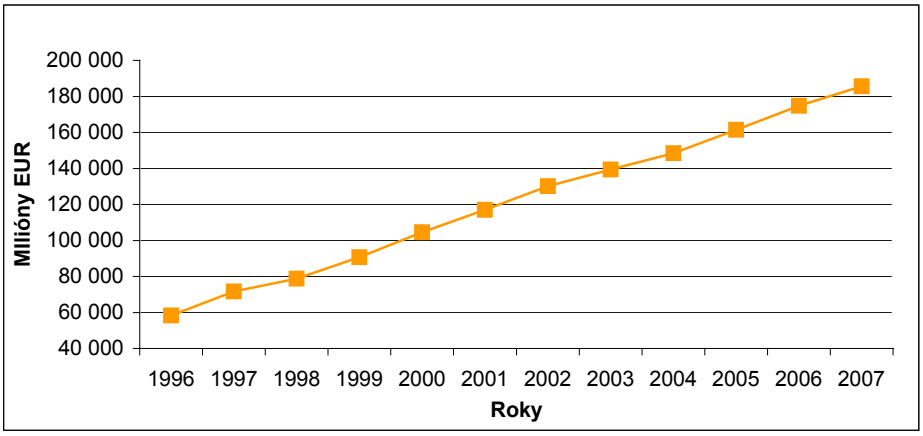

graf 3: Vývoj HDP Irska. Pramen: Eurostat.[19]

[19] *Eurostat* [online]. [cit. 2008-05-05]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,30070682,1090_33076576&_dad=portal&_schema=PORTAL>.

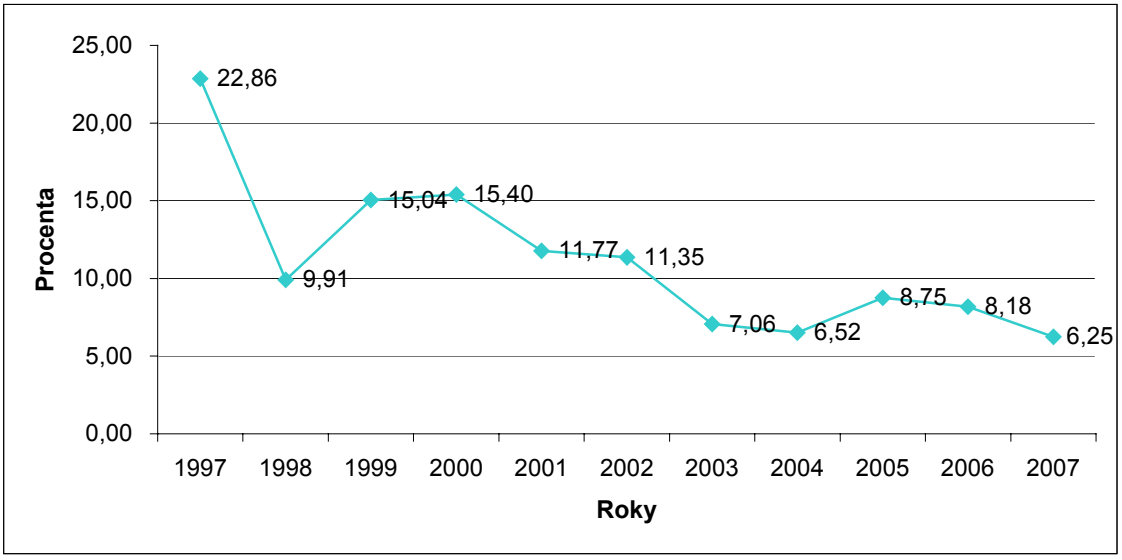

graf 4: Vývoj HDP Irska. Pramen: Eurostat**.**

Příčinou je i pokles zahraničních investic. Na Irsko tlačí Evropská unie, aby zrušilo své výjimky a zvýšilo daň. Investoři se také přesouvají do postkomunistických zemí a Asie.

3.2.3 Slovensko

Slovensko je náš nejbližší soused a díky stejné historii, podobné mentalitě a velikosti je velmi vhodným pro většinu srovnávání.

Slovenská daňová reforma byla velmi chválena i západní Evropou. Slovensko tuto reformu zavedlo již v době, kdy jeho růst HDP byl poměrně vysoký okolo 10% a tendence byla vzestupná.

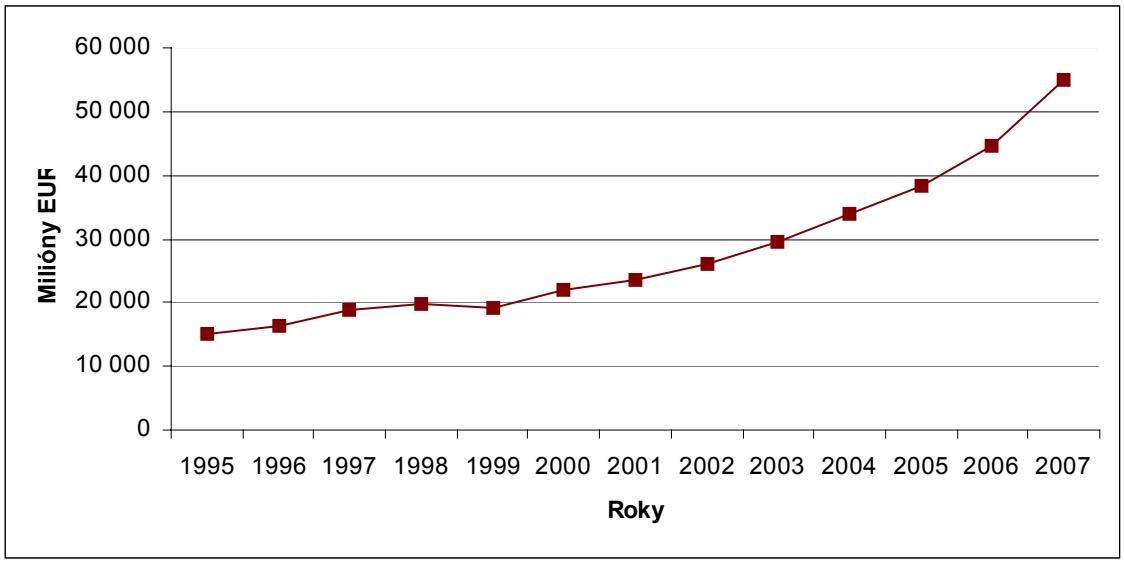

graf 5: Vývoj HDP Slovenska v letech 1995-2007. Pramen Eurostat.

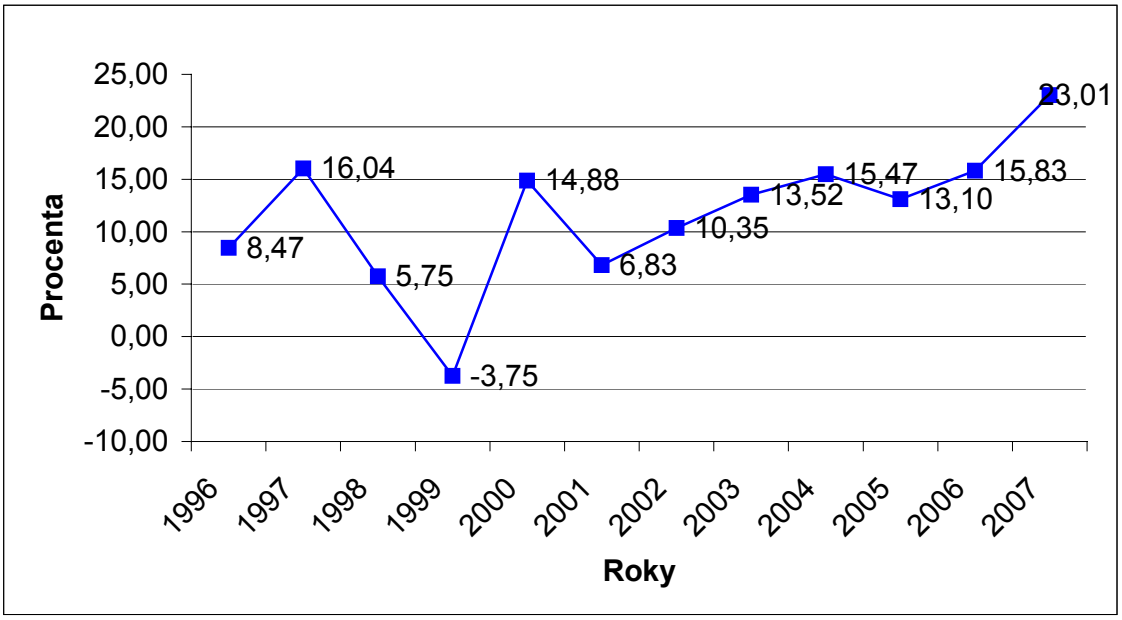

graf 6: Vývoj růstu Slovenské HDP v letech 1995-2007. . Pramen Eurostat.

Dá se předpokládat, že by v tomto trendu pokračovalo i bez zavedení rovné daně. Potvrzuje se tedy neprůkaznost tvrzení, že rovná daň podporuje výkon ekonomiky. Problémem Slovenska je, že v poslední době neroste životní úroveň stejně rychle a zaostává.

Na dalším grafu můžete vidět růst platů na Slovensku v porovnání s růstem HDP. Jedná se vždy o srovnání s předchozím rokem. (Údaje z Eurostatu zahrnují zaměstnance na plný úvazek v podnicích s více než deseti zaměstnanci v průmyslu a službách.)

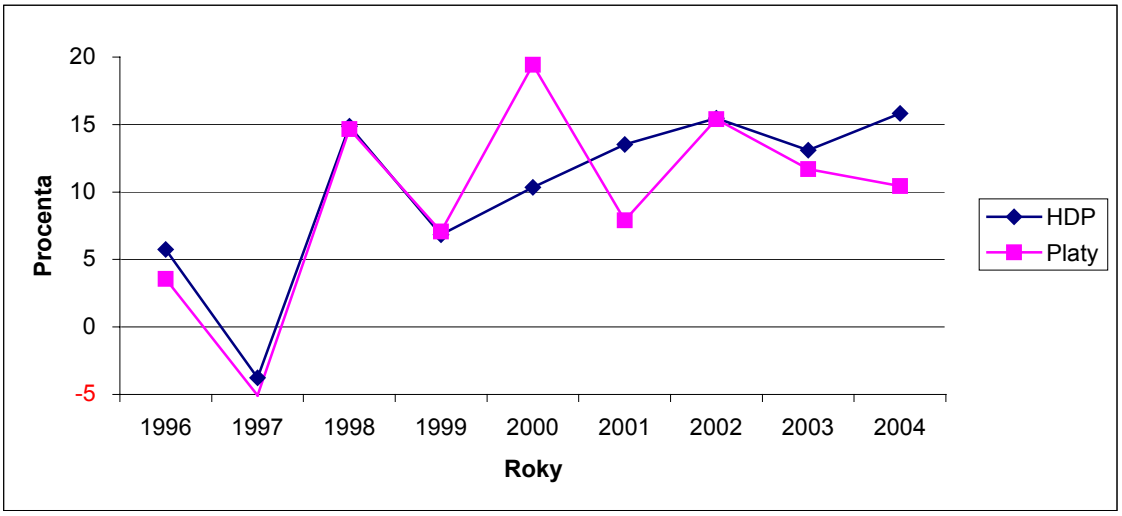

graf 7: Porovnání růstu platů a hrubého domácího produktu v letech 1996 až 2004.

Od roku 1999 přestávají růst stejným tempem a rozdíl mezi nimi se zvětšuje. Skokový nárůst platů z roku 2000 se nyní kompenzuje pomalejším růstem. Pokud by trend rostoucího rozdílu mez těmito dvěmi ukazateli pokračoval, znamenalo by to pro Slovensko velmi nepříjemné následky. Reálná hodnota platu by totiž neustále klesala a oslabovala tak kupní sílu obyvatel.

3.2.4 Závěr ekonomické analýzy

Není průkazné, zda rovná daň přispívá k ekonomickému růstu zemí. Růst všech zemí se dá vysvětlit i jinak (růst ceny ropy, emigrace atd.). První reformy byly provedeny v polovině 90. let a doba pro srovnání výsledků a ověření rovné daně v praxi je příliš krátká.

4 Praktické návrhy

4.1 Rovná daň v České republice

O rovné dani se diskutovalo už mnohokrát. V České republice se bohužel vede negativní kampaň proti čemukoliv. Důsledkem toho, že vláda neuměla rovnou daň vysvětlit, je její špatný obraz na veřejnosti. Je důležité upozornit, že Česká republika zanechala mnoho slev, úlev a odečitatelných položek beze změny. Proto v souvislosti s novým zákonem o dani z příjmu lze mluvit pouze o rovné sazbě daně z příjmu fyzických osob. Aby se jednalo rovnou daň musela by být stejná sazba i pro právnické osoby a DPH.

4.1.1 Výpočty

V této kapitole autor ukáže způsob, jakým počítal porovnání rovné sazby pro státní rozpočet i pro občany dle jejích příjmů. Tabulky v této kapitole uvedené jsou pouze příkladem. Tabulky výpočtů pro státní rozpočet budou uvedeny v přílohách.

4.1.1.1 Státní rozpočet

Pásma	Zástupci intervalu		Procento zaměstnanců v pásmu		Počet zaměstnanců v pásmu	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
do 8000	7 575	7 978	1,93	0,83	77 415	33 777
8001 - 10000	9 000	9 000	5,58	4,79	223 387	193 720
10001 - 12000	11 000	11 000	7,84	7,02	313 817	284 237
12001 - 13000	12 500	12 500	4,46	4,18	178 245	169 161
13001 - 14000	13 500	13 500	4,86	4,63	194 511	187 484
14001 - 15000	14 500	14 500	5,17	4,95	206 932	200 346
15001 - 16000	15 500	15 500	5,55	5,17	222 155	209 199
16001 - 17000	16 500	16 500	5,66	5,25	226 544	212 414
17001 - 18000	17 500	17 500	5,68	5,24	227 343	212 090

Pásma	Zástupci intervalu		Procento zaměstnanců v pásmu		Počet zaměstnanců v pásmu	
18001 - 19000	18 500	18 500	5,45	5,28	218 170	213 715
19001 - 20000	19 500	19 500	5,10	5,19	203 991	210 113
20001 - 21000	20 500	20 500	4,78	4,89	191 191	197 856
21001 - 22000	21 500	21 500	4,27	4,59	170 694	185 788
22001 - 23000	22 500	22 500	3,85	4,12	154 118	166 894
23001 - 24000	23 500	23 500	3,48	3,70	139 188	149 825
24001 - 26000	25 000	25 000	5,65	6,18	226 021	250 037
26001 - 28000	27 000	27 000	4,14	4,72	165 754	191 132
28001 - 30000	29 000	29 000	3,16	3,51	126 328	142 116
30001 - 32000	31 000	31 000	2,35	2,72	93 981	110 228
32001 - 36000	34 000	34 000	3,18	3,77	127 397	152 441
36001 - 40000	38 000	38 000	2,08	2,38	83 134	96 199
40001 - 50000	45 000	45 000	2,59	3,16	103 611	127 848
50001 a více	82 287	83 660	3,18	3,74	127 072	151 381
Celkem			100,00	100,00	4 001 000	4 047 999

Tabulka vyjadřuje, kolik zaměstnanců je, v kterém pásmu příjmů. Na stránkách statistického úřadu jsou údaje o procentu zaměstnanců v každém z pásem. Procenta zaměstnanců v pásmu byly vynásobeny údajem o celkovém počtu zaměstnanců.

Zástupcem intervalu bylo číslo uprostřed intervalu, zaokrouhlené na stovky. V případě dolního intervalu se jednalo o rozdíl mezi minimální mzdou v příslušném roce a horní hranicí intervalu, který se vydělil dvěmi, a zaokrouhlil. Aby mohl být určen zástupce horního intervalu, autor spočítal celkový výdělek (průměrná mzda vynásobená celkovým počtem zaměstnanců), odečetl od něho výdělek všech ostatních pásem (zástupce intervalu vynásoben počtem zaměstnanců v pásmu a tyto výdělky za pásmo byly sečteny) a vydělil ho počtem zaměstnanců v nejvyšším pásmu.

Dále bylo postupováno při výpočtu daně vždy podle příslušného zákona nebo návrhu. Tabulka výpočtu daně podle novely zákona platné od 1.1.2008 je uvedena níže jako ukázka.

Zástupce intervalu		Základ daně (superhrubá mzda)		daň 15%		Po odečtu slevy na poplatníka ve výši		po odečtu slevy na dítě ve výši		Vybraná daň na 1 občana		Celková vybraná daň v pásmu - 1 dítě	
				0,15		2070		890					
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
7 575	7 978	10 226	10 770	1 534	1 615	-536	-455	-1 426	-1 345	-1 426	-1 345	-110 398 195	-45 414 584
9 000	9 000	12 150	12 150	1 823	1 823	-248	-248	-1 138	-1 138	-1 138	-1 138	-254 102 995	-220 356 817
11 000	11 000	14 850	14 850	2 228	2 228	158	158	-733	-733	-733	-733	-229 870 968	-208 203 394
12 500	12 500	16 875	16 875	2 531	2 531	461	461	-429	-429	-429	-429	-76 422 658	-72 527 806
13 500	13 500	18 225	18 225	2 734	2 734	664	664	-226	-226	-226	-226	-44 008 215	-42 418 221
14 500	14 500	19 575	19 575	2 936	2 936	866	866	-24	-24	-24	-24	-4 914 628	-4 758 209
15 500	15 500	20 925	20 925	3 139	3 139	1 069	1 069	179	179	179	179	39 710 277	37 394 361
16 500	16 500	22 275	22 275	3 341	3 341	1 271	1 271	381	381	381	381	86 369 742	80 982 954
17 500	17 500	23 625	23 625	3 544	3 544	1 474	1 474	584	584	584	584	132 711 684	123 807 432
18 500	18 500	24 975	24 975	3 746	3 746	1 676	1 676	786	786	786	786	171 536 416	168 033 777
19 500	19 500	26 325	26 325	3 949	3 949	1 879	1 879	989	989	989	989	201 696 135	207 748 967
20 500	20 500	27 675	27 675	4 151	4 151	2 081	2 081	1 191	1 191	1 191	1 191	227 756 822	235 695 524
21 500	21 500	29 025	29 025	4 354	4 354	2 284	2 284	1 394	1 394	1 394	1 394	237 905 141	258 941 432
22 500	22 500	30 375	30 375	4 556	4 556	2 486	2 486	1 596	1 596	1 596	1 596	246 010 928	266 404 451
23 500	23 500	31 725	31 725	4 759	4 759	2 689	2 689	1 799	1 799	1 799	1 799	250 364 216	269 497 684

Zástupce intervalu		Základ daně (superhrubá mzda)		daň 15%		Po odečtu slevy na poplatníka ve výši		po odečtu slevy na dítě ve výši		Vybraná daň na 1 občana		Celková vybraná daň v pásmu - 1 dítě	
25 000	25 000	33 750	33 750	5 063	5 063	2 993	2 993	2 103	2 103	2 103	2 103	475 208 641	525 702 081
				0,15		2070		890					
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
27 000	27 000	36 450	36 450	5 468	5 468	3 398	3 398	2 508	2 508	2 508	2 508	415 628 372	479 264 168
29 000	29 000	39 150	39 150	5 873	5 873	3 803	3 803	2 913	2 913	2 913	2 913	367 930 363	413 912 879
31 000	31 000	41 850	41 850	6 278	6 278	4 208	4 208	3 318	3 318	3 318	3 318	311 781 639	365 682 234
34 000	34 000	45 900	45 900	6 885	6 885	4 815	4 815	3 925	3 925	3 925	3 925	500 032 216	598 329 022
38 000	38 000	51 300	51 300	7 695	7 695	5 625	5 625	4 735	4 735	4 735	4 735	393 638 288	455 503 701
45 000	45 000	60 750	60 750	9 113	9 113	7 043	7 043	6 153	6 153	6 153	6 153	637 467 334	786 582 480
82 287	83 660	111 088	112 941	16 663	16 941	14 593	14 871	13 703	13 981	13 703	13 981	1 741 291 522	2 116 479 233
											Měsíčně	6 437 039 733	7 389 962 382
											Ročně	**77 244 476 800**	**88 679 548 579**

Zástupce intervalu-mzda- byl vynásoben 1,35, čímž vznikl základ daně (superhrubá mzda). Ze základu byla spočítána sazbou 15 % daňová povinnost, od které se odečetla sleva na dani a na dítě poplatníka. Daňová povinnost jednoho poplatníka byla pak vynásobena počtem zaměstnanců v pásmu.

Tyto celkové povinnosti v pásmu byly sečteny. Je nutné si uvědomit, že se jedná o měsíční mzdy, a proto byly vynásobeny ještě 12, čímž autor získal roční výnosnost. Vliv slev na dítě na výnosnost byl vzat v úvahu, jak je podrobněji uvedeno v kapitole Rovná daň od 1.1.2008.

4.1.1.2 Porovnání výhodnosti daní pro občany

Základem byla tabulka mzdy od 5 000 do 100 000 po stokorunách. Dále bylo postupováno při výpočtu daně vždy podle příslušného zákona nebo návrhu. Konečná čísla daňové povinnosti byla převedena do jedné tabulky a byl z nich vytvořen graf. Tabulka porovnání výhodnosti progresivní daně a daně s rovnou sazbou platné od 1.1.2008 je zde uvedena opět pro ilustraci. Byly vybrány částky od 5 000 po 5 000 až do 60 000. Do příloh tyto tabulky bohužel uváděny nebudou pro jejich velký rozsah.

Mzda v tis. Kč	Progresivní daň - bez dětí	Rovná sazba daně - bez dětí	**Porovnání - bez dětí**	Progresivní daň - 1 dítě	Rovná sazba daně - 1 dítě	**Porovnání - 1 dítě**	Progresivní daň - 2 děti	Rovná sazba daně - 2 děti	**Porovnání - 2 děti**
5	-75	-1 058	983	-925	-4 018	3 093	-1 425	-4 908	3 483
10	450	-45	495	-400	-3 005	2 605	-900	-3 895	2 995
15	1 187	968	219	337	-1 993	2 329	-163	-2 883	2 719
20	2 018	1 980	38	1 168	-980	2 148	668	-1 870	2 538
25	3 070	2 993	77	2 220	33	2 187	1 720	-858	2 577
30	4 164	4 005	159	3 314	1 045	2 269	2 814	155	2 659
35	5 469	5 018	452	4 619	2 058	2 562	4 119	1 168	2 952
40	6 869	6 030	839	6 019	3 070	2 949	5 519	2 180	3 339
45	8 269	7 043	1 227	7 419	4 083	3 337	6 919	3 193	3 727
50	9 669	8 055	1 614	8 819	5 095	3 724	8 319	4 205	4 114

Mzda v tis. Kč	Progresivní daň - bez dětí	Rovná sazba daně - bez dětí	**Porovnání - bez dětí**	Progresivní daň - 1 dítě	Rovná sazba daně - 1 dítě	**Porovnání - 1 dítě**	Progresivní daň - 2 děti	Rovná sazba daně - 2 děti	**Porovnání - 2 děti**
55	11 069	9 068	2 002	10 219	6 108	4 112	9 719	5 218	4 502
60	12 469	10 080	2 389	11 619	7 120	4 499	11 119	6 230	4 889

4.1.2 Rovná sazba daně od 1.1.2008

V této části se autor bude zabývat vlivem rovné sazby daně na státní rozpočet pouze na úrovni vybrané daně z příjmu fyzických osob (oblast, kde se schválila reforma). Bude vycházet z údajů Českého statistického úřadu. Protože tyto statistiky se zaměřují především na zaměstnance, bude se na ně zaměřovat i tato práce. Rozložení příjmů podnikatelů se totiž neeviduje¨, a proto nelze zjistit, jaký na ně mají vliv změny daní a jaké mají vliv na státní rozpočet. Výnosy daně z příjmů dle §7-10 (příjmy z podnikání, kapitálu, pronájmu a ostatní příjmy) se tedy nedají odhadnout zdaleka tak dobře jako příjmy dle §6(ze závislé činnosti, většinou ze zaměstnání). Ministerstvo financí České republiky tedy odhaduje tyto výnosy na základě zkušeností z předchozích let. Ale i tyto jsou momentálně ovlivněny společným zdaněním manželů. Příjmy dle §7 a společné zdanění manželů se vyplácejí ze stejného účtu a tak přeplatky vracené manželům snižují a zkreslují informace o výnosu daně samostatně výdělečných osob.

Česká rovná sazba daně má světové unikum - tzv. superhrubou mzdu. Ve světě se daň platí z hrubé mzdy nebo z mzdy po odečtení sociálního a zdravotního pojištění. Vláda tuto variantu zavedla proto, aby lidé viděli, kolik je stojí „bezplatné“ zdravotnictví.

Sazbě 15 % byla přizpůsobena sleva na dani na poplatníka tak, aby na ní vydělal každý. To znamená, že nikdo nesmí na dani zaplatit více, než při progresivní sazbě. Ale někdo na reformě samozřejmě vydělá více, někdo méně.

Zákon platný od 1.1. 2008 daní příjmy fyzických osob 15% a sleva na dani je 24 840 ročně, tedy 2 070 měsíčně na poplatníka. Ke změnám došlo i v dalších slevách, ale zmíněny budou pouze dvě nejpoužívanější - slevu na dítě (10 680 ročně) a na manželku (24 840 ročně-tedy stejně jako na poplatníka).

Jedná se ale pouze o příjmy podle §6 a §7. Ostatní příjmy se daní stejně jako dříve. Autor se zaměří spíše na porovnání dopadu na jednotlivé poplatníky než na dopad na státní rozpočet, protože reforma byla od začátku uvažována jako ztrátová, kterou vyrovná zvýšené DPH.

Autor udělal srovnání na základě dat z let 2005 a 2006. Porovnal, kolik vybral stát na dani z příjmu fyzických osob a kolik by vybral pokud by v tu dobu již platila rovná sazba daně.

Velký vliv na výnos daně mají slevy na dítě a na manžela(ku) bez příjmů. V případě dětí autor vycházel ze sčítání lidu v roce 2001, kde byly statistiky týkající se počtu dětí v rodině a jejich procentuální zastoupení. Předpokladem je, že rozvrstvení je ve všech příjmových skupinách stejné. Slevy na manžela(ku) bez příjmů nejsou nijak statisticky zachyceny. Do porovnávacích grafů budou zahrnuty (Předpokládá se, že jeden z rodičů je bez příjmu pro snazší porovnání. Tento model používá i Ministerstvo financí České republiky při prezentaci návrhů daňové reformy.), ale do vlivu na rozpočet nebudou zahrnuty (Ministerstvo financí České republiky spočítalo vládní variantu s určitou ztrátou pro státní rozpočet, kterou má vyrovnat příjem ze zvýšené DPH.)

Jsou tři modelové situace. Bezdětný člověk, rodina s 1 dítětem a rodičem bez příjmů (popř. na mateřské dovolené) a opět rodina, která má jeden příjem ale 2 děti. Druhý partner je bez příjmů pro jednodušší simulaci. Simulace pro žádné až dvě děti je proto, že tyto tvoří asi 95% rodin s dětmi. Protože se nevede statistika počtu dětí v rodině závisející na příjmu rodičů nebo podobná, vycházím z předpokladu, že rodiny s dětmi jsou rovnoměrně rozvrstveny po celé společnosti bez ohledu na jejich příjem.
Pro zohlednění příjmů státního rozpočtu jsou rodiny s více jak dvěmi dětmi počítány jako by si uplatnily slevu pouze na dvě děti.

Tabulka 1: Příjmy státního rozpočtu

Rok	2005	2006
Příjmy v mld. Kč	81 483	94 196

Jak již bylo řečeno, jedná se pouze o výnos daně z příjmu zaměstnanců. Ministerstvo financí České republiky odhaduje, že příjmy ze zbývajících daní z příjmu fyzických osob vynesou po reformě asi 15 mld. Kč..

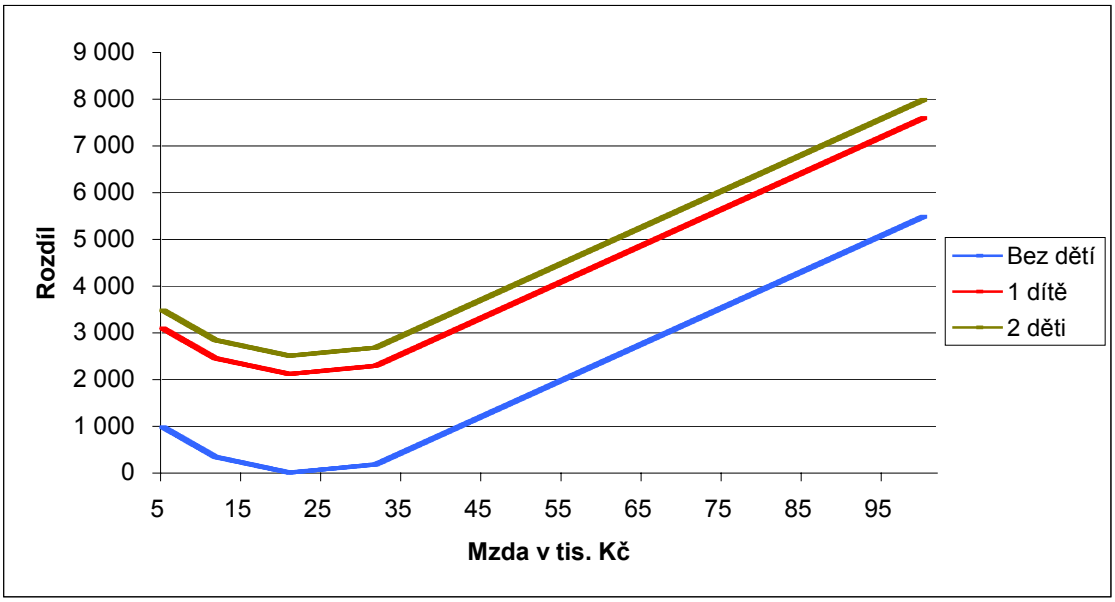

graf 8: Srovnání výše daňové povinnosti před a po reformě

Grafy mají stejný průběh a jsou pouze posunuty o konstanty- slevy na dani.

Na dani podle propočtů prodělá skupina bezdětných s platem od 19 000 do 21 000 Kč. Na grafu lze vidět, že na dani vydělají všechny příjmové skupiny obyvatel. Lidé s minimální mzdou (tedy přibližně 8 000 Kč) si polepší o 700 Kč měsíčně (v případě bezdětných), což je necelých 9% jejich měsíčního příjmu. Ale jak se budou přibližovat k průměrné mzdě, tato výhoda se bude snižovat. Na rovné dani vydělají především rodiny s dětmi. Výrazné přilepšení se objeví u skupin s příjmem vyšším než 32 000 Kč měsíčně.

Reforma daně z příjmu, která platí od 1.1.2008 je výhodnější pro všechny daňové poplatníky, zvláště pro rodiny s dětmi.

4.1.3 Návrhy

Rovná daň se doporučuje na úrovni 15-20 %. Vláda zavedla 15 %, a proto se autor rozhodl propočítat ještě dvě další varianty s vyšší sazbou než schválil Parlament

České republiky. V uvedených variantách bude existovat pouze jedna odečitatelná položka na poplatníka, o kterou se zkrátí placená daň, a kromě toho nebude možné ani ze základu daně ani z daně samotné odečíst další položku. Nebude existovat ani tzv. negativní daň. Tato omezení byla stanovena, aby se návrhy, co nejvíce přiblížily myšlence rovné daně podle Rabuschky a Halla.

4.1.3.1 Rovná daň 18%

Autor vybíral mezi dvěmi variantami výše odečitatelné položky 2 000 a 2 500 Kč měsíčně. Za cíl si zvolili rozpočtově neutrální reformu, pokud to bude možné. Pro rozpočet je pochopitelně lepší varianta s nižší odečitatelnou položkou. Výnos daně by byl jen o dvě miliardy nižší v roce 2005 ale o 13 mld. Kč vyšší v roce 2006.

Státní rozpočet				
Odečitatelná položka	2 500		2 000	
Roky	2 005	2 006	2 005	2 006
Vybraná daň z DPFO	94 770 000 000	91 590 000 000	94 770 000 000	91 590 000 000
Vybraná daň s rovnou daní	73 350 770 053	83 778 114 715	92 970 930 846	104 330 739 929

Ale výpočty se týkají pouze daně ze závislé činnosti zatímco údaje Ministerstva financí České republiky zahrnují i daně z ostatních příjmů, podnikání, pronájmu a kapitálu. Odhadovaný výnos daně pro tyto daně je dohromady asi 15 mld. Kč . Bude-li počítáno i s tímto výnosem, je výnos v roce 2005 i při vyšší odečitatelné položce pouze o 6 mld. Kč nižší a v roce 2006 je výnos dokonce o 7 mld. Kč vyšší.

I přesto ale autor navrhuje variantu s nižší odečitatelnou položkou. Výnos daní z jiných příjmů než ze zaměstnání se hůře vybírá i kontroluje. Navíc je jeho vývoj špatně odhadnutelný a v neposlední řadě i nejistý. Pro občany tento rozdíl znamená 6 000 Kč ročně, což je dle mého názoru přijatelné pro občany (Progresivní zdanění i vládní reforma jim seberou peněz více.)

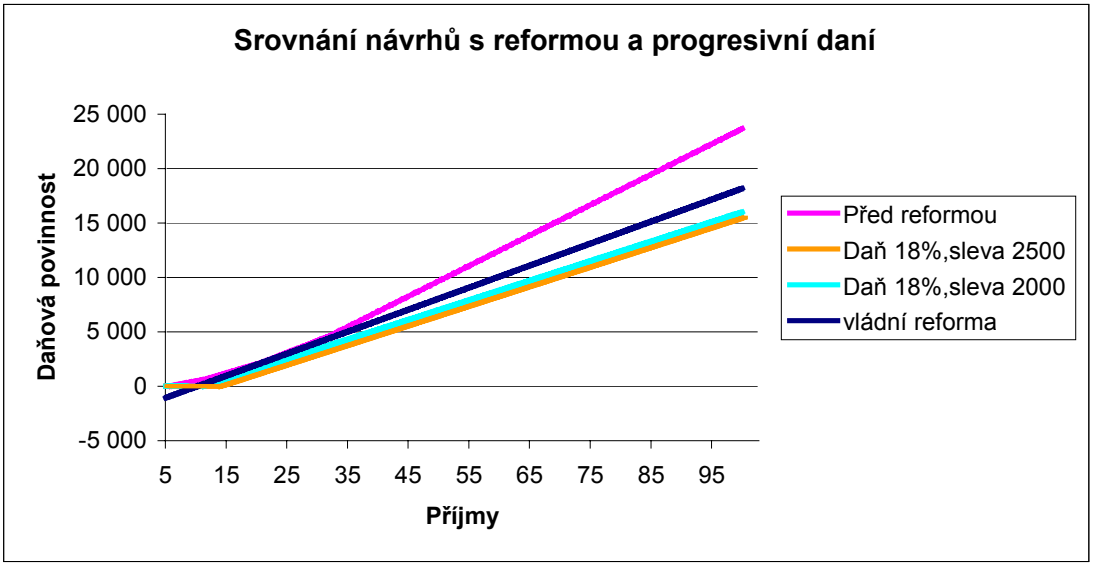

graf 9: Srovnání autorových návrhů s reformou a progresivní daní.

Ze srovnání vychází, že návrhy jsou o něco málo výhodnější pro poplatníky než schválená reforma. Nejméně výhodná je daň progresivní a to pro všechny skupiny. V oblastech nízkých příjmů jsou tyto rozdíly velmi malé. Zde je vidět, že i při vyšším zdanění lze, při správném nastavení odečitatelných položek, navrhnout daň výhodnou pro všechny. Výhodnost návrhů spočívá právě ve vyšší odečitatelné položce. Přitom vliv na státní rozpočet je téměř nulový, jak můžete vidět v tabulce.

4.1.3.2 Rovná daň 20%

Opět byly stanoveny dvě výše odečitatelné položky a vybírala se mezi nimi ta výhodnější.

Pro rozpočet je dostačující varianta s vyšším odpočtem (počítáme i s výnosem 15 mld. Kč z jiných příjmů). V roce 2006 dokonce není ani potřeba výběr dalších daní, abychom splnili požadavky rozpočtu.

Státní rozpočet				
Odečitatelná položka	3 000		2 500	
Roky	2 005	2 006	2 005	2 006
Vybraná daň skutečná	94 770 000 000	91 590 000 000	94 770 000 000	91 590 000 000
Vybraná daň s rovnou daní	79 114 696 344	90 784 781 740	97 414 951 684	110 072 053 576

Zajímavé je, že nejvýhodnější varianta pro rozpočet je také nejvýhodnější pro občany. V celém průběhu funkce je daňová povinnost nejnižší u návrhu 20% daně s odpočtem 3 000 Kč měsíčně. Progresivní daň je nejméně výhodná. Následuje jí vládní reforma, která je o málo nevýhodnější pro občany než návrhy.

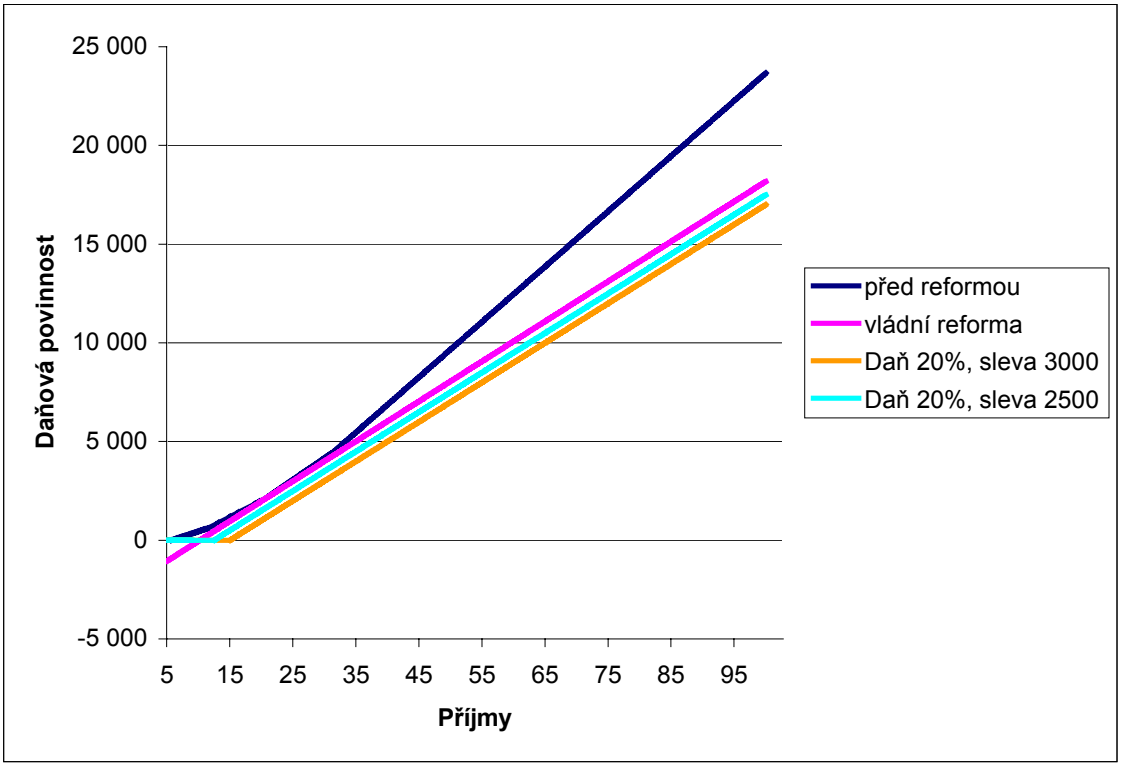

graf 10: Srovnání autorových návrhů s reformou a progresivní daní.

4.1.3.3 Shrnutí

Na závěr této kapitoly by autor chtěl porovnat všechny varianty, které byly uvedeny v práci.

Nejvýhodnější varianta je 18% sazba s odečitatelnou položkou 2 500 Kč měsíčně. Zajímavé je, že pro občany jsou všechny v práci navržené varianty výhodnější než schválená reforma.

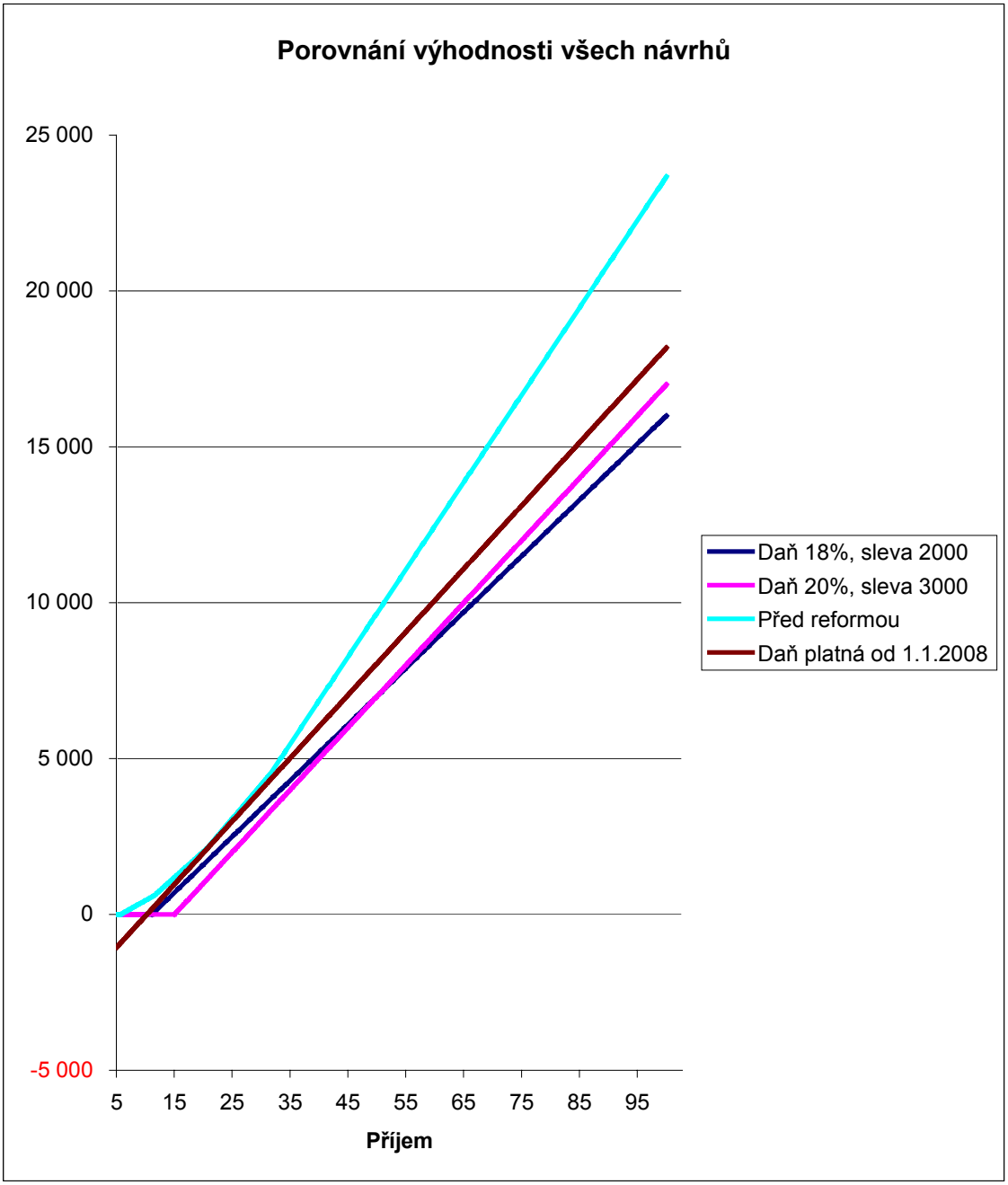

graf 11:Porovnání výhodnosti všech návrhů.

Autor se nažil nastavit odečitatelné položky tak, aby dopad reformy na státní rozpočet byl pokud možno co nejmenší. V práci můžete vidět, že rovnou daň lze nastavit i při vyšší sazbě tak, aby byla výhodná i pro chudé obyvatele a zároveň zatížila občany méně než stávající daň.

5 Závěr

Ve této práci je věnována pozornost možnostem zavedení rovné daně v České republice. Daňová reforma byla velmi diskutovaná a je také velmi důležitou součástí reforem, které Českou republiku čekají.

Autor se nejprve musel věnovat základním teoretickým znalostem o daních. Nastínil také vývoj daní od starověku až po současnost a to i na území České republiky.
Daně se týkají každého a jejich změny bývají velmi problematické. Ve této práci můžete zjistit, že rovná daň může být výhodná pro lidi a zároveň se nemusíme bát o státní rozpočet. Můžete zjistit, že výpadky příjmů na dani nemusí být téměř žádné, a záleží pouze na nastavení parametrů. Z propočtů lze vidět, že zavedení rovné daně není ani zdaleka „nezodpovědný hazard“, jak rádi říkají její odpůrci.

Bylo ověřeno také tvrzení vlády, že na reformě daní vydělají všichni občané. Bezdětní lidé někdy ušetří pouze pár korun měsíčně, ale rodiny s dětmi se pohybují ve stokorunách měsíčně. Je zde tedy patrný zájem vlády podpořit rodiny s dětmi, které na této reformě vydělají nejvíce.

I návrhy na úrovni 18 % a 20 % byly pro bezdětné poplatníky většinou mírně výhodnější než návrhy vlády. Podmínky byly stanoveny tak, aby nebyly odpočty na děti ani manžela(ku) bez příjmů, proto aby byly v rámci možností, co nejblíže konceptu Rabuschky a Halla.

Byl analyzován růst HDP tří států, které zavedly rovnou daň. Přestože jejich ekonomické ukazatele se zlepšily, nelze dokázat, že to bylo díky daňové reformě. Zlepšení ukazatelů mohlo mít mnoho jiných důvodů. Nejasnost interpretace ekonomických výsledků těchto zemí vyplývá mimo jiné z krátké doby od reforem. V případě ekonomických analýz je 13 let (od roku 1994 v Estonsku) příliš málo na jasnější interpretaci. Pobaltské země, které zavedly tuto daň, se v poslední době začínají potýkat s problémy. Nicméně výnos z daně příjmu fyzických osob se u

většiny z nich zvedl i při snížení daňové sazby. A tyto země se staly také daňovými ráji, což má vliv na jejich růst a poskytuje jim konkurenční výhodu v boji o investice. Ale tato výhoda nemá bohužel jistou budoucnost v případě, že obliba rovné daně se bude šířit stejným tempem jako doposud.

Osobní názor autora je, že rovná sazba daně je lepší než progresivní zdanění. A přestože je tento daňový systém známý především posledních několik let, těch několik zemí, které ho mají od šedesátých let, dokazuje, že může být funkční, stabilní a prospěšný.

Čím více se autor o rovné dani dozvídal, tím více se divil, proč má v České republice tak špatný obraz. Je velmi jednoduchá a pro občany mnohem pohodlnější. Zarážející proto je, že česká vláda nevyužila reformu ke zrušení výjimek. Kromě velkých úspor, právě toto zrušení výjimek představuje výrazné zjednodušení. Je škoda, že právě tato hlavní myšlenka rovné daně u nás nebyla vůbec použita.

6 Použitá literatura

6.1 Knihy:

[1]KAŠPAROVÁ, J., JELÍNEK, M. *Jak dopadne modrá šance ODS na českého zaměstnance.* 1. Vyd. Praha : Sondy, 2005. 87 s. Pohledy : studie - analýzy - prognózy. ISBN 80-86846-08-3.

[2]LOUŽEK, Martin. *Rovná daň - diskuse a polemiky*. 1. vyd. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2002. 91s. Dostupný z WWW: <http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbornik17.pdf> ISBN 80-86547-10-8.

[3]KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 1. vyd. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. 225 s. ISBN 80-902752-2-2.

[4]MANKIW, N.G. Zásady ekonomie. Praha: GRADA Publishing, 1999. 767 s. ISBN 80-7169-891-1.

[5]RABUSHKA, Alvin. Rovná daň. In Rovná daň. 2001. ISBN 80-902795-4-6.

[6]SMITH, Adam. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Přeložili Vladimír Irgl, Alena Jindrová, Josef Pytelka a Sergej Tryml. 6. vyd. Praha : Státní nakladatelství politické literatury, n.p., 1950. 2 sv. (401, 572 s.)

[7]RABUSCHKA, Alvin. Rovná daň. In *Rovná daň*. 1. vyd. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2001. s. 67-80. ISBN 80-902795-4-6.

[8]SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Bakalářské minimum z daní*. Praha : Trizonia, 1994. 293 s. Příručky praktických podnikatelů. ISBN 80-85573-24-5.

[9]ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací.* . 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. xv,249 s. ISBN 80-7179-413-9.

[10]TLUSTÝ, V., MACH, P. a MINČIČ, P. In *Rovná daň*. 1. vyd. Praha : Centrum pro ekonomiku a politiku, 2001.91s. Dostupný z WWW: <http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbornik07.pdf>. ISBN 80-902795-4-6.

6.2 Časopisy:

[11]JEŽEK, Karel. *Ofenzíva rovné daně*. Ekonom. 2005, č. 11, s. 63.

[12]RUSNOK J.: *Proč říci ne rovné dani*. Týden, 2001. Ročník 8, č. 24, Str. 71

6.3 Internetové stránky:

[13]*Český statistický úřad* [onilne]. c2008 [cit. 2008-04-30]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/>

[14]*Estonská národní banka* [online]. c1995-2006 [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <http://www.bankofestonia.info/frontpage/en/>.

[15]*Eurostat* [online]. [cit. 2008-04-25]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,30070682,1090_33076576&_dad=portal&_schema=PORTAL>.

[16]*Hospodářský vývoj Estonska* [online]. c1996-2008 , 16.3.2005 [cit. 2008-05-05]. Dostupný z WWW: <http://exporter.ihned.cz/c4-10110660-15814230-r00000_d-hospodarsky-vyvoj-estonska>.

[17]*Občanská demokratická strana* [online]. c1991-2007 [cit. 2008-04-28]. Dostupný z WWW: <http://www.ods.cz/>.

[18]*Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2008-04-30]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/>.

[19]MITCHEL, Daniel J. *A Brief Guide to the Flat Tax*. The Heritage Foundation [online]. 2005. Dostupný z WWW: <http://www.heritage.org/Research/Taxes/bg1866.cfm#_ftn4>.

[20]*Zákon o dani z příjmu* [online].c1998-2008 [cit. 2008-04-28]. Dostupný z WWW: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

7 Přílohy

7.1 Tabulka

Tabulka obsahuje, kolik by stát vybral pro 20% daň a slevu na poplatníka 3000 Kč.

Základ daně		Daň 20%		Po odečtu slevy na poplatníka		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,2		3000					
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
7 575	7 978	1515	1595	0	0	0	0	0	0
9 000	9 000	1 800	1 800	0	0	0	0	0	0
11 000	11 000	2 200	2 200	0	0	0	0	0	0
12 500	12 500	2 500	2 500	0	0	0	0	0	0
13 500	13 500	2 700	2 700	0	0	0	0	0	0
14 500	14 500	2 900	2 900	0	0	0	0	0	0
15 500	15 500	3 100	3 100	100	100	100	100	22 215 539	20 919 922
16 500	16 500	3 300	3 300	300	300	300	300	67 963 076	63 724 292
17 500	17 500	3 500	3 500	500	500	500	500	113 671 678	106 044 910
18 500	18 500	3 700	3 700	700	700	700	700	152 719 226	149 600 819
19 500	19 500	3 900	3 900	900	900	900	900	183 591 930	189 101 462
20 500	20 500	4 100	4 100	1 100	1 100	1 100	1 100	210 310 602	217 641 198
21 500	21 500	4 300	4 300	1 300	1 300	1 300	1 300	221 902 553	241 523 847
22 500	22 500	4 500	4 500	1 500	1 500	1 500	1 500	231 177 066	250 340 909

Základ daně		Daň 20%		Po odečtu slevy na poplatníka		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,2		3000					
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
23 500	23 500	4 700	4 700	1 700	1 700	1 700	1 700	236 619 412	254 702 467
25 000	25 000	5 000	5 000	2 000	2 000	2 000	2 000	452 041 513	500 073 323
27 000	27 000	5 400	5 400	2 400	2 400	2 400	2 400	397 809 807	458 717 449
29 000	29 000	5 800	5 800	2 800	2 800	2 800	2 800	353 718 460	397 924 828
31 000	31 000	6 200	6 200	3 200	3 200	3 200	3 200	300 738 883	352 730 414
34 000	34 000	6 800	6 800	3 800	3 800	3 800	3 800	484 107 623	579 273 957
38 000	38 000	7 600	7 600	4 600	4 600	4 600	4 600	382 415 232	442 516 795
45 000	45 000	9 000	9 000	6 000	6 000	6 000	6 000	621 666 640	767 085 718
82 287	83 660	16 732	16 732	13 457	13 732	13 732	13 732	1 744 950 731	2 078 762 676
							celkem	6 177 619 971	7 070 684 987
							ROČNĚ	74 131 439 652	84 848 219 844

7.2 Tabulka

Tabulka obsahuje, kolik by stát vybral pro 20% daň a slevu na poplatníka 2500 Kč.

Základ daně		Daň 20%		Po odečtu slevy na poplatníka		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,2		2500					
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
7 575	7 978	1515	1595	0	0	0	0	0	0
9 000	9 000	1 800	1 800	0	0	0	0	0	0
11 000	11 000	2 200	2 200	0	0	0	0	0	0
12 500	12 500	2 500	2 500	0	0	0	0	0	0
13 500	13 500	2 700	2 700	200	200	200	200	38 902 289	37 496 770
14 500	14 500	2 900	2 900	400	400	400	400	82 772 687	80 138 256
15 500	15 500	3 100	3 100	600	600	600	600	133 293 237	125 519 534
16 500	16 500	3 300	3 300	800	800	800	800	181 234 869	169 931 445
17 500	17 500	3 500	3 500	1 000	1 000	1 000	1 000	227 343 355	212 089 819
18 500	18 500	3 700	3 700	1 200	1 200	1 200	1 200	261 804 387	256 458 546
19 500	19 500	3 900	3 900	1 400	1 400	1 400	1 400	285 587 447	294 157 830
20 500	20 500	4 100	4 100	1 600	1 600	1 600	1 600	305 906 330	316 569 015
21 500	21 500	4 300	4 300	1 800	1 800	1 800	1 800	307 249 688	334 417 634
22 500	22 500	4 500	4 500	2 000	2 000	2 000	2 000	308 236 088	333 787 879
23 500	23 500	4 700	4 700	2 200	2 200	2 200	2 200	306 213 356	329 614 958

Základ daně		Daň 20%		Po odečtu slevy na poplatníka		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,2		2500					
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
25 000	25 000	5 000	5 000	2 500	2 500	2 500	2 500	565 051 891	625 091 654
27 000	27 000	5 400	5 400	2 900	2 900	2 900	2 900	480 686 851	554 283 585
29 000	29 000	5 800	5 800	3 300	3 300	3 300	3 300	416 882 471	468 982 833
31 000	31 000	6 200	6 200	3 700	3 700	3 700	3 700	347 729 334	407 844 541
34 000	34 000	6 800	6 800	4 300	4 300	4 300	4 300	547 805 994	655 494 215
38 000	38 000	7 600	7 600	5 100	5 100	5 100	5 100	423 982 105	490 616 446
45 000	45 000	9 000	9 000	6 500	6 500	6 500	6 500	673 472 193	831 009 528
82 287	83 660	16 457	16 732	13 957	14 232	14 232	14 232	1 808 486 675	2 154 453 152
							celkem	7 702 641 249	8 677 957 640
							ROČNĚ	92 431 694 992	104 135 491 680

7.3 Tabulka

Tabulka obsahuje, kolik by stát vybral pro 18% daň a slevu na poplatníka 2500 Kč.

Základ daně		Daň 18%		Nezdanitelné minimum		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,18		2 500					
2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006
7 575	7 978	1 364	1 436	0	0	0	0	0	0
9 000	9 000	1 620	1 620	0	0	0	0	0	0
11 000	11 000	1 980	1 980	0	0	0	0	0	0
12 500	12 500	2 250	2 250	0	0	0	0	0	0
13 500	13 500	2 430	2 430	0	0	0	0	0	0
14 500	14 500	2 610	2 610	110	110	110	110	22 762 489	22 038 020
15 500	15 500	2 790	2 790	290	290	290	290	64 425 065	60 667 775
16 500	16 500	2 970	2 970	470	470	470	470	106 475 485	99 834 724
17 500	17 500	3 150	3 150	650	650	650	650	147 773 181	137 858 382
18 500	18 500	3 330	3 330	830	830	830	830	181 081 368	177 383 828
19 500	19 500	3 510	3 510	1 010	1 010	1 010	1 010	206 030 944	212 213 863
20 500	20 500	3 690	3 690	1 190	1 190	1 190	1 190	227 517 833	235 448 205
21 500	21 500	3 870	3 870	1 370	1 370	1 370	1 370	233 851 152	254 528 977
22 500	22 500	4 050	4 050	1 550	1 550	1 550	1 550	238 882 969	258 685 606
23 500	23 500	4 230	4 230	1 730	1 730	1 730	1 730	240 795 048	259 197 217
25 000	25 000	4 500	4 500	2 000	2 000	2 000	2 000	452 041 513	500 073 323

Základ daně		Daň 18%		Nezdanitelné minimum		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,18		2 500					
2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006
27 000	27 000	4 860	4 860	2 360	2 360	2 360	2 360	391 179 644	451 072 159
29 000	29 000	5 220	5 220	2 720	2 720	2 720	2 720	343 612 219	386 555 547
31 000	31 000	5 580	5 580	3 080	3 080	3 080	3 080	289 461 175	339 503 024
34 000	34 000	6 120	6 120	3 620	3 620	3 620	3 620	461 176 209	551 834 664
38 000	38 000	6 840	6 840	4 340	4 340	4 340	4 340	360 800 458	417 504 976
45 000	45 000	8 100	8 100	5 600	5 600	5 600	5 600	580 222 197	715 946 670
82 287	83 660	14 812	15 059	12 312	12 559	12 312	12 559	1 564 475 223	1 901 162 599
							celkem	6 112 564 171	6 981 509 560
							ROČNĚ	73 350 770 053	83 778 114 715

7.4 Tabulka

Tabulka obsahuje, kolik by stát vybral pro 18% daň a slevu na poplatníka 2000 Kč.

Základ daně		Daň 18%		Nezdanitelné minimum		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,18			2 000				
2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006
7 575	7 978	1 364	1 436	0	0	0	0	0	0
9 000	9 000	1 620	1 620	0	0	0	0	0	0
11 000	11 000	1 980	1 980	0	0	0	0	0	0
12 500	12 500	2 250	2 250	250	250	250	250	44 561 317	42 290 266
13 500	13 500	2 430	2 430	430	430	430	430	83 639 922	80 618 055
14 500	14 500	2 610	2 610	610	610	610	610	126 228 348	122 210 840
15 500	15 500	2 790	2 790	790	790	790	790	175 502 762	165 267 386
16 500	16 500	2 970	2 970	970	970	970	970	219 747 278	206 041 878
17 500	17 500	3 150	3 150	1 150	1 150	1 150	1 150	261 444 859	243 903 292
18 500	18 500	3 330	3 330	1 330	1 330	1 330	1 330	290 166 529	284 241 556
19 500	19 500	3 510	3 510	1 510	1 510	1 510	1 510	308 026 461	317 270 230
20 500	20 500	3 690	3 690	1 690	1 690	1 690	1 690	323 113 561	334 376 022
21 500	21 500	3 870	3 870	1 870	1 870	1 870	1 870	319 198 287	347 422 765
22 500	22 500	4 050	4 050	2 050	2 050	2 050	2 050	315 941 991	342 132 576
23 500	23 500	4 230	4 230	2 230	2 230	2 230	2 230	310 388 993	334 109 707

Základ daně		Daň 18%		Nezdanitelné minimum		Vybraná daň		Vybraná daň celkově	
		0,18			2 000				
2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006	2 005	2 006
25 000	25 000	4 500	4 500	2 500	2 500	2 500	2 500	565 051 891	625 091 654
27 000	27 000	4 860	4 860	2 860	2 860	2 860	2 860	474 056 687	546 638 294
29 000	29 000	5 220	5 220	3 220	3 220	3 220	3 220	406 776 229	457 613 552
31 000	31 000	5 580	5 580	3 580	3 580	3 580	3 580	336 451 625	394 617 151
34 000	34 000	6 120	6 120	4 120	4 120	4 120	4 120	524 874 581	628 054 922
38 000	38 000	6 840	6 840	4 840	4 840	4 840	4 840	402 367 331	465 604 627
45 000	45 000	8 100	8 100	6 100	6 100	6 100	6 100	632 027 750	779 870 480
82 287	83 660	14 812	15 059	12 812	13 059	12 812	13 059	1 628 011 168	1 976 853 074
							celkem	7 747 577 571	8 694 228 327
							ROČNĚ	92 970 930 846	104 330 739 929